

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baro

10. Telefon: 9-77. Előfizeti
Havonta 110, negyedévre
évre 600, egészévre 1200 lea.
földre: Havonta 2, negyedévre
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
defések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági zsi-
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Börmentlen
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bucaresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Milo 5.

Csütörtök, 1934. okt. 11.

5695. ÉV. | XVII. ÉVF.
CHESVAN 2. | 226. SZÁM.

Beláthatatlan világpolitikai következményei lehetnek a marseillei merényletnek

II. Péter néven trónralépett a meggyilkolt Sándor király 14 éves fia

A román király és kormány elementáris erejű részvéte. Barthou holttestét Párizsba szállítják és ott temetik el. Sándor király holttestét utnak indították Belgrádba. Szombaton temetik el Barthout

A francia sajtó burkoltan a hitlerizmust okolja a merényletért

Az a gyilkos merénylet, mely tegnap Marseilleben az egyesült délszláv államok első királyának, Sándornak életét kioltotta, nem áll eiszigetelten a szerb dinasztiák történetében. A mai Jugoszláviát megelőző szerb fejedelemség, majd később szerb királyság története át meg át van szöve az egyes uralkodók és dinasztiák ellen irányuló, rendszerint tragikus végű merényletekkel, amelyek nemcsak az egyes kiszemelt áldozatok életét követelték maguknak hanem rendszerint gyökeres rezsimváltozások, vagy pedig a szemben álló, rivális uralkodóknak felcserélésére vezettek.

Sándor jugoszláv király abból a Karagyorgyevics-dinasztiából származik, amely az Obrenovics-dinasztia utolsó sarjának, Milánnak 1903 június 11-ike éjjelén, nevével, Draga Masinával történt kegyetlen meggyilkolása után került a trónra. Apja, Péter király, akinek uralkodása alatt ölték meg Ferenc Ferdinánd osztrák-magyar trónörökösét s aki végigküzdötte a világháborút, 1903 június 25-én foglalta el a szerb trónt, az ideiglenes kormányt meghagyta hivatalában és a hadseregnek köszönetét fejezte ki önfeláldozásáért. A Milán király által felfüggesztett 1901-i alkotmányt s az ugyancsak Milán által feloszlátot szkupstinát újra visszauitette jogába, 1903 június 15-én a szkupstina egyhangulag választotta meg Szerbia királyává.

Péter királynak két fia volt: György herceg és Sándor herceg. György herceg, aki 1909 március 27-én lemondott trónöröklési jogáról, mert személye volt akadály a akkoriban parancsoló szükségességként fellépő osztrák-magyar orientációnak: a jelenleg tragikus merénylet áldozatává lett Sándor király számára készítette elő a trónt.

1914 június 24-én Péter király, betegségére való hivatkozással Szerbia és a világháborúval általános meglepetésére, Sándor trónörökösre ruházta uralkodói hatalmát. Ugyanezen a napon feloszlatta a szkupstinát is, az új választásokat augusztus 24-re írta ki.

Egész Szerbiát a választási agitáció izgalma foglalta el, amikor a koszovói emlékünnap napján (a rigómezei csata évfordulója), június 28-án Szarajevóban eldördült Príncipe Gavril diák revolvere, mely Ferenc Ferdinánd osztrák-magyar trónörökös életének kioltásához és közvetve a világháború kitöréséhez vezetett.

Habár ténylegesen még Péter, helyesebben Péter király volt felkent uralkodója Szerbiának, az uralkodói jogok tényleges gyakorlása következtében tulajdonképpen Sándor trónörökös volt az, akinek nevéhez a világháború szerbiai frontjának harcai és a jugoszláv állam megerősítésének realitása fűződik.

A délszláv államok egyesülése azon-

ban már kezdetben sem volt egészen zavartalan. A szerb kormány beolvasztó törekvése mingyárt kezdetben nagy elégedetlenséget támasztott Horvátországban, amely több helyen véres tüntetéseket tört ki. A pártok között is fokozódó ellentétek következtek, az SHS állam első miniszterelnöke: Pasics beadta lemondását és 1919 augusztus 18-án Davidovics külügyminiszter alakított kormányt demokratákból és szocialistákból. A kormány az új alkotmány megállapítását és a belső béke megteremtését vette programjába, de a szlovének és horvátok nyugtalanságát nem sikerült lecsillapítani és az új állam Olaszországgal is feszült viszonyba került. December 13-án ült össze az újonnan választott alkotmányozó nemzetgyűlés, a választásban a magyarok és a németek nem vettek részt. A megválasztott horvát parasztpártiak, élükön vezérükkel, Radics Istvánnal, pedig távolmaradtak. Június 28-án a nemzetgyűlés végre elfogadta az alkotmányjavaslatot, annak ellenére, hogy a nemzetgyűlés a horvát parasztpárt meg sem jelent. Sándor trónörökös, az akkori regens, tette le az új alkotmányra az esküt, aki ellen már akkor gyilkos merényletet terveztek.

A merénylet június 29-én robbant ki cselekedetben, de nem vezetett tragikus következményekhez. Miután a merényletet a kommunisták szervezték a fiatal uralkodó ellen, augusztus 2-án törvényt alkottak, amely hatalmat adott a kormánynak a kommunista mandátumok megsemmisítésére, a kommunista községi és ipari szervezetek feloszlására, de súlyos büntetést állapított meg azokra is, akik a fenálló államforma ellen igatnak. Ezeknek rokonait az új törvény értelmében száműzhetik, sőt egy egész falu lakosságát is kitelepíthetik. Nyomban a törvény kihirdetése után elfogták a kommunista képviselőket.

Augusztus 16-án meghalt Péter király, akit Sándor trónörökös követett a trónon. Ebben az időben újra Pasics a miniszterelnök, de kormánya rövidesen újra válságba került. Ennek ellenére december 16-án Pasics újra radikálisokból alakította meg az új kabinetet, a parlamentet, a képviselőházat pedig feloszlatta. Az új választások a radikális párt relatív többségét eredményezték, ennek ellenére a horvátok tovább is megmaradtak a passzív ellenállás alapján, nem akarván elismerni a közös parlamentet. Április 15-én nagy népgyűlés volt Zágrábban, amelyre ezrével tödültek Horvátország minden részéből. Radics hajlandónak nyilatkozott a szerb kormánnyal való tárgyalásra és megegyezésre, de nem az 1922-i alkotmány alapján. A helyzet egyre jobban elmérgesedett. Július 26-án merényletet követtek el Belgrádban Pasics ellen. 1923 júliusában Radics, a horvát parasztpárt vezére hir-

telen elhagyta Horvátországot, hogy az üldözéstől meneküljön és Londonba utazott, ahol nagyobb propagandát fejtett ki a horvát kérdés érdekében. A kormány, miután nem sikerült őt törvényszék elé állítani, az angol kormány sem mutatkozott hajlandónak őt kiutasítani, 1923 végén tárgyalásokba bocsátkozott vele.

Davidovics következő kormánya alatt Radicsal, aki időközben Moszkvába is járt, majd onnan Bécsbe ment, ismét felvették a tárgyalások fonalát, de Radics lényegileg nem adta fel állásait s a horvátok megerélyesebben hangsúlyozták önállóságuk élsmerését. Radics eme intranzigenciája vezetett a horvát parasztpárt vezérének meggyilkolására, majd az új alkotmány felfüggesztésére, mely hatályon kívül helyezte az új állam demokratikus intézményeit s többé-kevésbé diktatúrát honosított meg Jugoszláviában.

Azóta a diktatura hamuja alatt állandóan parázslott a horvát autonómisták forradalmi tüze. A horvát parasztpárt vezetőit vagy száműzték, vagy önkéntes emigrációba kényszerítették, vagy pedig internálták. A külföld megtelt horvát emigránsokkal, akik állandóan a jelenlegi rezsim

Megalakult a jugoszláv régenstanács

Párizs, október 10. (Rador.) Sándor király holttestét még tegnap este rögtönzött ravatalra helyezték a marseillei prefektúrán és virágokkal borították el. A jugoszláv minisztertanács a gyászshir vétele után azonnal összeült és egész éjjel tanácskozott. Belgrádban és az egész országban rend és nyugalom van, a lakosságot mély gyász és fájdalom tölti el. Még az éjszaka folyamán királlyá proklamálták Péter herceget, aki jelenleg Angliában, az eatoni kollégiumban folytatja tanulmányait s aki ma reggel kilenc órakor a londoni jugoszláv követségre érkezett. Péter az új király már tudja atyja halálát, iskolaigazgatója hajnalban, Londonba indulása előtt tudatta vele a hirt.

Az éjszaka folyamán felbontották Sándor király végrendeletét, amelyet Pál herceg nyújtott át Uzunovics miniszterelnöknek. A végrendelet borítékján a következő felírás van: „Az alkotmány értelmében irt okmány.” A borítékon Sándor király aláírása szerepel és viaszkkal van lepecsételve. A végrendeletet Pál herceg, Uzunovics miniszterelnök és Zsifkovic királyi adjutáns jelenlétében nyitották fel. A király végrendeletében Péter kiskorúsága idejére három régenst jelölt ki és pedig Karagyorgyevics Pál herceget, Radenok dr. szenátort és volt minisztert, dr. Perovics Ivot, a szávai bánt. Helyette-

ellen agitáltak. Egy ilyen horvát autonómista emigráns fanatizmusának esett áldozatul Sándor jugoszláv király is Marseilleben, mintegy bizonyosságul annak, hogy a horvát autonómista mozgalom tüzet a diktatura sem tudta kioltani.

A történelem tragikus megismétlődéseinek egyik bizonyítéka az is, hogy az Obrenovics-dinasztia utolsó sarját, Milán királyt a szerb tisztikar 1901-ben főleg azért gyilkolta meg, mert Milán felfüggesztette az akkori alkotmányt és a mindentható radikális pártot is magára haragította önkényes uralmával. Ezt az elégedetlenséget használta ki az Obrenovics-dinasztia ellen, az akkor Genfben élő Karagyorgyevics Péter herceg, aki az orosz kormány támogatásával szerezte meg a tisztí összeesküvést az Obrenovics dinasztia ellen.

A Karagyorgyevics-dinasztiának megalapítója egyébként Kara György volt, aki 1806 decemberében elfoglalta Belgrád városát és 1809-ben és 1810-ben győzelmesen harcolt a törökök ellen, 1813-ban azonban a tulnyomó török seregek kiszorították az országból. Ujabb felkelés támadt ezután Obrenovics Milos alatt, aki 1815-ben győzelmet vívott ki a törökökön és miután versenytársát, a hazatérő Kara Györgyöt megölette, magát Kragujevacban örökletes fejedelemmé választotta. A tragikus véget ért Milán király ellen is több ízben kíséreltek meg merényletet, mielőtt 1903 június 11-ike éjjelén a szerb tisztikar megölette volna őket. 1899-ben Obrenovics Milán ellen nagy radikális összeesküvés támadt, amelynek 1899 július 6-án majdnem áldozatul esett. A merénylet egy Knezevics nevezetű szerb volt, a merénylet értelmi szerzője pedig Tajszics radikális vezér. Knezevicsot agyonlőtték, Kajsziacs pedig Montenegróba menekült, míg a többi bűnrészes radikálisok, köztük Pasics, Tusanovics, Vujić, volt miniszterek börtönre ítéltettek.

Szerbia történetén tehát a királygyilkosságok tragikus sorozata vonul végig és eme véres sorozatok utolsó láncszeme az a merénylet, amely Sándor jugoszláv király életét Marseilleben kioltotta.

sükül Pál herceg helyett Tomics tábornokot, Belgrád katonai parancsnokát, Radenok helyett Benjámint szenátort és Perovics helyett Zetz szenátort jelöli ki a végrendelet.

A végrendelet felbontása után a minisztertanács hathónapos gyászot rendelt el. Szerda reggel hat órakor Jugoszlávia összes templomaiban megszólaltak az összes harangok, hogy hírül adják a király halálát. Az összes iskolákban beszűntették a tanítást. Egyidejűleg pedig megtették az előkészületeket az uralkodó temetésére.

Proklamáció a jugoszláv néphez

A reggeli órákban a jugoszláv kormány proklamációt intézett a jugoszláv néphez, amely közli, hogy az alkotmány értelmében Sándor király elsőszülött fia, II. Péter névvel trónra lépett. A kormány, a hadsereg és a tengerészet még az éjszaka folyamán letették az esküt az új királyra. A nemzetgyűlés esküvételére a holnapi nap folyamán fog végbemenni. A proklamáció szerint Sándor jugoszláv király elutazása előtt a következő szavakkal bucsúzott el környezetétől: „Örizzétek Jugoszláviát!”

A proklamáció felhívást intéz az egész nemzethez, hogy öröködjön hittel és méltósággal a végrendelet fölött.

(Folytatása az 5-ik oldalon.)

„Ein Nazi fährt nach Palestina“

Mit látott az „Angriff“ tudósítója Palesztinában?

Egy zsidó kolonista segítette ki az autódéffektből a nemzeti szocialista német újságíró, aki bejárta Tel-Avivot, Jeruzsálemet, az Émeket és a többi zsidó kolóniákat

Japán dumping Palesztinában

Berlin, október 10. Megírta az Uj Kelet, hogy a berlini „Angriff“ cikksorozatát közöl Palesztináról „Ein Nazi fährt nach Palestina“ címmel. A cikkek alatt „Lim“ aláírás szerepel. Lim utripertot közöl az épülő zsidó országról. Elmondja, hogy bár kitűnő utak szelik át az országot, egyes helyeken mégis nehéz dolog autót vezetni. Az utasnak nagy megpróbáltatás kell olykor keresztülmennie. Így történt Lim esetében is. A tulkerem—telavivi uton egy zsidó bakter figyelmeztette, hogy ez az út igen nehéz és Tulkerem környékén rablóbandákkal is találkozhatik.

Lim bajba jutott a palesztinai országuton

Lim autója ténylegesen deffektet kapott. Ebben a kényelmetlen szituációban egy teherautót látott közeledni az országuton.

„Egy zsidó kolónia szállítókoocsija volt. A sofőr nyomban megállította a gépet és odajött hozzám. Néhány szót váltottunk arról a bajtársi szellemről, mely a palesztinai országutakon uralkodik. Példásnak, végletekig ünzetlennel találtam ezt a barátai szellemet, mely az országut utasaiban él, akár zsidó, akár arabról van szó. Megmentőim nem csináltak különösebb feltűnést, előszedték kocsimelőlőjüket, két arab segítette, kik a kocsin ültek és két perc alatt kiemelték a kocsit. A zsidót sehogysem tudtam rábírni, hogy segítségért pénzt fogadjon el. Az araboknak így jó baksis jutott.“

Lim Tel-Avivba érkezik. A zsidó várost „páratlan“-nak találja. „Itt csak zsidók laknak, csak zsidók dolgoznak, kereskednek, strandolnak, táncolnak. Az összes feliratok héber, az újságok szintén.“ Ezután a telavivi építkezési lázról és nagy keresletről, a város zsúfoltságáról, a lakáshiányról és a szombati strandról ír. Csak a strandon lehet egy kis nyugalmat és üdülést találni Palesztina eme legnyugtalanabb városában, mely egy kis Amerika. És itt — írja Lim — viszont látjuk Berlin W-t,“ míg Tel-Aviv többi részét ingujjas munkások uralják.“

Náci vélemény a zsidó sziv veréséről...

„Meg lehet érteni, hogy ha a zsidó sziv erősebben ver, ha ebben a városban verhet. Gyerekes öröm fogja el, hogy mindezt zsidók építették, zsidók dolgozták meg és zsidók vezetik! Amit vásárolnak, zsidók csinálták. Ebben az örömben sokáig felejtik a kritikát, nem tesznek összehasonlításokat, nem akarnak összehasonlítani. Mindent megvásárolnak és olykor olcsó árakat fizetnek meg drágán. Ez a fiatal ipar mégis nagy konkurenciát jelent a Közép-Keleten az Európáinak. Gyermekcipőben jár még ugyan, de napról-napra fejlődik.“

Ezután rámutat arra, milyen gazdasági érdekek fűzik Németországot az épülő Palesztinához. Kifejti, hogy dacára a cionisták bojkottakciójának, Palesztina fontos felvevőpiac a német ipari termékek számára. 1933-ban a Palesztinába ment német export 25 százalékkal emelkedett. Külön riport számol be a telavivi pirimról. Amikor a karneválról szól, megemlíti, hogy a felvonulásban szerepelt a „német sárkány“ is, „a karikatúra azonban nem túlságosan szellemes“ — írja Lim.

Lim „németekkel“ találkozik Givat Brennerben

Lim több zsidó kolóniát is meglátogatott. Volt Tel-Mondban, a bensémeti gyermekfaluban, a givatbrenneri kibbucban, majd Jeruzsálembe jutott. Különösen kiemeli Givat Brenner megalakulásának körülményeit. Rámutat a chalucok uttörő munkájára, mely a legsúlyosabb nehézségek közepette vette meg ennek a kolóniá-

nak az alapjait. Érdeklődött a kibbuc munkarendje felől és észrevette, hogy a szülők, este, a munka után a gyermekházba mennek gyermekeikhez. Résztvevett a kollektív ebédlőteremben egy egyszerű ebédnél és a következőket írja le:

„A terem egyik sarkában két fiatal zsidó ül. Arcukon még az északi városok sápadt fénye ül. A barnára sült társaságban rögtön feltűnnek. Igen — mondja a vezetőnk —, ezek németek. Két héttel ezelőtt jöttek hozzánk. Nem könnyű nekik a beilleszkedés és a megszokás. De csakhamar bejelönnék.“

A vegyes népességű Jeruzsálemet írja le ezután. Meglátogatta a szentfalat is.

A következő riport az Émek Jezreelben tett utat kezdi leírni. Lim elmondja, hogy erről a mocsaras vidékről a malária réme üzte el az embereket, míg jöttek a zsidók akik vállalkoztak arra, hogy testükkel másznak bele a mocsarakba és tíz év munkája és megpróbáltatásai árán termőföldet varázsoltak erre a kihalt vidékre. Ezután leírja a törvényszék és a tábla egyben gazdasági rendjét és elmond egy beszélgetést, melyet a gewai kvuca vezetőjével folytatott a kvuca előnyiről és átférfáló hatásáról.

Egy német lap a palesztinai vasimporról

Berlin, október 10. Az Essenben megjelenő „Deutsche Bergwerkszeitung“ érde-

Hock János nem kapott kegyelmet és bevonul a börtönbe

Budapest, október 10. Ez év februárjában hirdettet jogerős ítéletet a királyi Kuria Hock János perében: a legfelsőbb bíróság — mint emlékeztetés — Hock Jánost egyévi börtönre ítélte, illetve helybenhagyta a törvényszék és a tábla egyhangzó ítéletét, amely egyévi börtönt szabott ki rá.

Miután Hock János büntetése jogerőre emelkedett, 20.000 aláírással kegyelmi kérvényt nyújtottak be Hock érdekében.

Ez év júniusában a józsefvárosi és kőbányai katolikus hívők kiáltására nyújtotta be a kegyelmi kérvényt.

Közben Hock János büntetésének letöltésére halasztást kapott a királyi ügyészségtől, ez év október 31-ig.

Riportregényt közöl az Uj Kelet az erdélyi chaszidizmus történeléről

Schön Dezső, az Uj Kelet szigetű munkatársa írja a riportregényt

Korunk zsidóságának a cionizmus mellett egyik legnagyobb mozgató rugója és sorsformáló tényezője a chaszidizmus. A kelet-európai zsidóság életének újszóló legelsőszomorítóbb jelensége az a harc, melyet a chaszidizmus megjelenése és térhódítása vált ki a zsidóság legszélesebb rétegeiben. Az erdélyi zsidóság utolsó 15 esztendő története ugyancsak erősen magán viseli a chaszidizmus páratlan előretörésének bélyegét.

Erdélyben a chaszidizmus és a Teitelbaum rabbi-család újszóló azonos és elválaszthatatlan fogalmak. Ahhoz, hogy az erdélyi chaszidizmus történelmi útját és mozgató rugóit megismerjük és megértsük, mulhatalanul ismernünk kell a Teitelbaum rabbi-család történetét.

Ez a történet amellet, hogy tanulságos, rendkívül színes és érdekes is egyben.

GROMEN & HERBERT R. T.

posztó és divatszövetgyárak, Sibiu.
Lerakat: (C.I.U.), Calea Regele Ferdinand 13. Telefon: 959.

Itt az őszi szezon és vele együtt az új minták, férfilitény, felöltő, télikabát és iskolai egyenruha szövetekben. Fekete crepp, smoking és női télikabátoknak. Posztók, gyapjutarok és szőnyegek nagy választékban.

Garantált jó minőség!
Régi olcsó — nem emelt — árak!

Pontos kiszolgálás!
Schön Dezsővel Máramarosszigeten.

kes cikket ír legutóbbi számában a palesztinai és szíriai vas- és acélbehozatalról... „Az utóbbi években Uj Palesztina, mint Szíria — írja a lap — jelentősen felemelte a vas- és acélárbehozatalát. 1931-ben 26 ezer métertonna vasat és acélt importált Palesztina. 1932-ben 32.000 tonna volt az import. 1923-ra névze nincsenek még végleges számok. Általában 70.000 tonnára becslik az 1933. évi behozatalát. Szíriában 1928-ban 26.800, 1929-ben 41 ezer, 1930-ban 44.600, 1932-ben 46.800 és 1933-ban 51.600 tonna vasanyagot importáltak.“

Japán támadás a palesztinai piac ellen

Egy másik német közgazdasági lap, a berlini „Eildienst für Ausenhandel und Ausenwirtschaft“ a következő érdekes jelentést közli Haifából:

„Kereskedelmi körökben nagy feltűnést keltett, hogy egy vasáruval megrakott japán hajó kötött ki Haifában és ugyanekkor a japán cégek kereskedelmi ügynökségei, elsősorban a Near and Far East Trade Comp. — melynek egy erdélyi ügyvéd a képviselője — nagy hirdetésüket közöl a lapokban és megbízottakat keres a cég a városokban és falvakban. Ebben a jelenségben egy japán támadás előjeleit látják a palesztinai és a szomszédállamok piacaira.“

semmissültek. Egy ember számára tehát ezt a kutatómunkát elvégezni, vajmi nehéz.

Mint hogy lehetőleg egy hü és kimerítő képet kívánunk nyújtani a szóbanforgó témáról, felkérjük olvasóinkat, előfizetőinket és lapunk barátait, hogy mindazok, akik valamelyes adattal rendelkeznek a Teitelbaum rabbi-család és általában a máramarosi és erdélyi chaszidizmus történetére vonatkozólag, azt haladéktalanul közöljék riportregényünk szerzőjével, Schön Dezsővel Máramarosszigeten.

Szükségünk volna eredeti dokumentumokra, eredeti adatokra, levelekre, fényképekre, melyek esetleg új fényt derítenek az erdélyi chaszidizmus történetére. Erdekelnék a népszájon forgó legendák, történetek és anekdoták a Teitelbaum rabbi-család és annak tagjairól, Rabbi Mojsze Teitelbaum, sátoralja-ujhelyi rabbtól kezdve a mai napig, érdekelnék a chaszidizmus szociális, népszokásbeli és folklorisztikai vonatkozásai, melódiai és egyéb esetleges művészi megnyilatkozásai. Minden adatot hálásan fogadunk és kötelezően vállaljuk az esetleges rendelkezésünkre bocsátott okmányok pontos visszaszolgáltatását.

Az adatokat tetszés szerint jiddis vagy héber nyelven is lehet közölni.

Mint hogy a riportregény nagyvonalakban már készen van és az csak kiegészítésekre szorul, nagyon kérjük olvasóinkat, hogy a birtokukban lévő adatokat legkésőbb két héten belül a szerző címére (Schön Dezső, Sighet-Máramures) elküldjék.

A cionista exekutívé közvetlen tárgyalásokat kezd a cionista pártokkal a belső béke érdekében

London, október 10. Mint ismeretes a cionista Akcions-Komité májusi ülésén, melyet Jeruzsálemben tartottak meg, Weizmann Chaim javaslatára speciális politikai bizottságot választottak egyrészt a palesztinai, másrészt a galuti A. C.-tagok részvételével. Ugy a palesztinai, mint a galuti politikai bizottság, mely az aktuális politikai kérdések tanulmányozásával foglalkozik és feladata a legközelebbi kongresszusra egységes politikai frontot teremteni, már két ízben folytatott beható tanácskozásokat. A londoni központi cionista iroda jelentése szerint az exekutívé elhatározta, hogy október közepére Londonba összehívja az A. C. által választott politikai bizottság tagjait. Az ülés célja az aktuális politikai kérdések megvitatása a politikai bizottságban résztvevő pártok részéről.

Mint megírta az Uj Kelet, a cionista exekutívé megtette az első hivatalos lépéseket a pártközi béke megteremtése érdekében. A klálcionisták felhívással fordult az exekutívéhez, hogy hívja össze a pártok konferenciáját. Az exekutívé magánvára tette a klálcionista kezdeményezést, de nem abban a formában, ahogy azt az első lapjelentések közölték. A Zsidó Távirati Iroda arról adott ugyanis hírt, hogy októberben összeül Londonban a pártok összkonferenciája az exekutívé egyenes kezdeményezésére. A hivatalos cionista iroda jelentése szerint az exekutívé előbb külön-külön kezd tárgyalásokat az egyes pártokkal a politikai tanulmány-bizottság közreműködésével. Ezek a tanácskozások október 8-án kezdődnek és október végéig fognak tartani. Csak ezen tárgyalások befejezése után fognak dönteni a pártok képviselői a pártközi konferencia összehívásának kérdésében.

Bucuresti-Kelet tud. legnagyobb irodában. Ugy az niszterelnök déssel vártá ciorazgából irati iroda tartott fenn gel, másrészt formálta a mint a kormányerénylet u nyek alakul nők éppen nál, midő a najába. A kormányba forogtak. Spen Bartholála azonban atmoszférát folytak. A következőké sés volt. teljesen fell eseményekn ban folytat san befejez még a késő külügyi aln esküt, miut ról szóló ki

Ami már a külügym a legújabb hogy Titulescuának lege teljesen sz politikáján ban, hogy niszterelnő nemesak E vett külpo miniszterel tes vélemé déssel szer ruelvet Be a Népszöv sított mag paí aktual zait meger nal de Ge vezérőkke kérdésnek

A tekín lescu két a tovább politikai ban a bá eredmény císzabad Egy ilyen Journal e szempont is diktat meglítva földi kap pével fog hogy a p ezt a di egyébkér kor azt us gya dó lemoz litikai k mondand egy terr kor ninc nai de hányja folytat.

Titulescu eskütétele után

A kisebbségi kérdés is egyik ütköző-pontja volt a miniszterelnök és a Titulescu közötti nézeteltéréseknek

Miért nem csatlakozott Titulescu Genfben a lengyelek kisebbségellenes magatartásához. A Journal de Geneve érdekes cikke

Bucuresti-Bukarest, október 10. (Az Új Kelet tud.) A marseillei merénylet híre a legnagyobb konsternációt keltette Színájában. Ugy az uralkodó, mint Tatarescu miniszterelnök és Titulescu feszült érdeklődéssel várták az késő éjjeli órákig a Franciaországból érkező híreket. A Rador távirati iroda állandó telefonösszeköttetést tartott fenn a párizsi Havas-ügynökséggel, másrészt viszont tíz percenként informálta a színeit Peles-kastélyt, valamint a kormány ott tartózkodó tagjait a merénylet újabb részleteiről és az események alakulásáról. Tatarescu miniszterelnök éppen audiencián volt az uralkodónál, midőn a merénylet híre eljutott Színájába. A tárgyalások Titulescunak a kormányba való belépése feltételei körül forogtak. Sándor király, de különösképpen Barthou francia külügyminiszter halála azonban teljesen megváltoztatták az atmoszférát, amelyben ezek a tárgyalások folytak. A merénylet várható külpolitikai következményére való tekintettel szükséges volt, hogy Románia külpolitikailag teljesen felkészülve nézzen elébe a készülő eseményeknek. Az amugyis békés tónusban folytatott tárgyalások tehát gyorsan befejeződtek Színájában és Titulescu még a késő esti órákban Savel Radulescu külügyi alminiszterrel együtt letette az esküt, miután az uralkodó a kinevezésekről szóló királyi dekrétumot aláírta.

Tatarescu, Titulescu és a kisebbségi kérdés

Ami már most az okokat illeti, amelyek a külügyminiszter lemondásához vezettek, a legújabb értesülések megerősítik a hírt, hogy Titulescu a külügyi tárca elvállalásának legelső feltételéül azt kérte, hogy teljesen szabadkezvet kapjon az ország külpolitikájának irányításában. Kiderült azonban, hogy a Titulescu és Tatarescu miniszterelnök közötti nézeteltérések tárgyat nemcsak Románia szorosabb értelemben vett külpolitikai orientációja képezte. A miniszterelnök és Titulescu között ellentétes vélemény alakult ki a kisebbségi kérdéssel szembeni magatartást illetően is, melyet Beck lengyel külügyminiszternek a Népszövetség legutóbbi ülésén tanúsított magatartása emelt ismét az európai aktualitások középpontjába. Ezt a verziót megerősíti a Genfben megjelenő Journal de Geneve október 4-i száma is, amely vezércikként szentel az egész Titulescu-kérdésnek.

Diktatura a külpolitikában

A tekintélyes svájci lap szerint, Titulescu két feltételhez fűzte a külügyi tárca további vállalását. Azt kívánta, hogy a politikai pártok teremtsek meg Romániában a bármely külpolitikai politikai akció eredményességéhez szükséges stabilitást, másrészt biztosítsanak számára teljes akciószabadságot a külpolitikai szektorban. Egy ilyen függetlenség azonban — írja a Journal de Geneve — a kormánytekinetely szempontjából vitatható valami. Ez ugyan is diktaturát jelent a külpolitikában, megtiltva e pártoknak, hogy Románia külföldi kapcsolataival Európában vitt szerepével foglalkozzanak. Kérdés — azonban, hogy a politikai pártok magukéva teszik-e ezt a diktaturát, ha annak vonalvezetésébe egyébként egyezik is felfogásukkal, amikor azt egy nem hozzájuk tartozó politikai gyakorolja. Melyik párt lesz hajlandó lemondani arról, hogy Románia külpolitikai kapcsolataival foglalkozzék? Miért mondana le valamely politikai szervezet egy természetesen megillető jogról, amikor nincs is feltétlenül szükség? A Journal de Geneve szerint Titulescu szemére hányja Tatarescunak, hogy külpolitikát folytat. A miniszterelnök elment Párizsba,

hogy ott nemcsak pénzügyi, hanem más természetű egyezményekről is tárgyaljon. Elment Belgrádba és közelebből elmegy Ankarába is. Vajjon ez beavatkozást jelent-e Titulescu jogkörébe?

A konkrét nézeteltérések

„Lehetséges — válaszolja a saját maga által feltett kérdésre a Journal de Geneve. Mindenesetre konkrétumok látszik az a nézeteltérés, amely Titulescunak Genfben a kisebbségi kérdéssel kapcsolatos

magatartása körül merült fel. Titulescu csatlakozott Franciaország, Olaszország, Anglia és a kisantant által Beck ezredes nyilatkozata ellen emelt tiltakozáshoz. Mint ismeretes, Lengyelország nem hajlandó megadni a szovjetnek sem a jogot, sem a lehetőséget arra, hogy kisebbségi kérdéseibe beavatkozzék. És megtagadja ezt a jogot a Népszövetségtől is, attól a pillanattól kezdve, midőn annak Szovjetországnak is tagállama lesz.

Románia hasonló helyzetben van a Szov-

A világhírű magyar vízipólósport zsidó megteremtőjének, Komjádi Bélának szobrát emeltek, de megbánták s egy kamrába doblák a szobrát

Budapest, október 10. Isten veled Komi bácsi! A legnagyobb magyar sportlap köszöntötte fejlcén evvel a pár egyszerű bucsuszóval Komjádi Bélát temetése napján.

Nem lehetett volna kifejezőbben visszaidézni a magyar sportársadalom szívből fakadó, őszinte és mély gyászát, mely a legnépszerűbb magyar sportembernek a váratlan és tragikus halálával érte. Vagy két évvel ezelőtt.

Az egész világ sportársadalma gyászolta, mert alkotásán, a világhírű magyar vízipóló sporton keresztül a távol keleti Japánban éppen olyan jól ismerték, szerették és becsülték, mint a világ másik végében, Amerikában.

Az ugyanis csak mellékkörülmény volt, hogy zsenijével éppen a magyar sportot szolgálta és melte világhírűvé.

Az apró termetű sárga faj olimpiai kiküldöttei, akik félelmetes tudásukkal a világ legjobbait is maguk alá gyűrték, egyáltalában nem szegyenkeztek, amikor Komjádi Béla csapatától 22:0-ra kaptak ki. Mint ahogyan Amerikában, a modern testkultúra megteremtésének hazájában is tanítómesterként fogadták a magyar vízipóló csapatot diadalmas turája alkalmával.

Nekik ugyanis nem volt „Komi bácsijuk.”

De éppen ezért mindent elkövettek, hogy elcsábíthassák. És bizony a káprázatos ígérekkel szemben a magyarok nem igen tudtak volna versengeni az ő Komjádi Bélájukért, ha ez a Komjádi Béla szívet nem csinált volna a távozásából.

Csak nevetett a káprázatos ígéreteken. Együtt nevetett a magyar sport aprajagyjával azon, hogy őt Amerikába, vagy Japánba akarták csábítani. Volt is ezen mit nevetni, mert aki ismerte, az tudta, hogy Komi bácsi a világ kincséért sem hagyta volna el Budapestet, vagy a margitszigeti fedett-uszodát, mely nélküle talán sohasem épült volna fel és azt az országot, amelynek sportéletével mindvégig összefonórttnak érezte magát.

Koporsója fölött őszinte könnyeket hullatott az egyetemes magyar kultúrásadalom. Sportember halála még nem okozott akkora fájdalmat és megindult a nemes vetélkedés, ki hogyan tudna kegyeletteljesebben adózni emlékének.

Szobrót kell emelni a sport hősi halottjának!

És a szobor azonnal elkészült. Még két

évvel ezelőtt. Azóta sok víz lefolyt a Dunán, ott a fedett-uszoda mellett.

A szobor jelenleg az uszoda egyik hátsó kamrájában várja még mindig, hogy előszedjék és valahol ünnepélyesen felavassák. Esetleg a fedett-uszoda előcsarnokában, ahová egy pár bátortalan vélemény még mindig felállítani szeretné. Ha valami titkos hatalom ennek ellent nem állna.

Komjádi Béla ugyanis — hogy minél egyszerűbb legyen a magyarázat — zsidó volt. Egyszerűen zsidó. S vannak, akiknek ez rosszul esik.

Améddig élt ez senkinek sem jutott eszébe, talán nem is volt rá szükség, mert szerénységével sohasem ment túl azon a határon, ahol az ilyesmi már kellemetlen lehetett volna. Már ami a saját személyét illeti.

És a Komjádi-szobor felavatásának ügye körül emiatt most — mi tagadás —

jetunióval szemben. Számára tehát csak előnyös lett volna, ha követi Lengyelországot példáját és szolidarisnak jelenti ki magát a lengyel kormány kisebbségi politikájával. Annál is inkább, minthogy ebben az esetben megszabadulna az egész törvényhozástól, amelyből a magyar irredentizmus is igyekszik profitálni. Már pedig Titulescu érintetlenül fenn akarta tartani a román aláírást a kisebbségi klauzula alatt. Könnyen érthető, hogy bizonyos bukaresti körök tartanak attól, hogy a szovjet adott esetben beavatkozhatik Románia kisebbségi problémáiba és tartanak attól, is, hogy Moszkva egy adott pillanatban befolyásolhatni fogja Budapestet, kapcsolatot teremtve az erdélyi magyarok és a beszarabiai szlávok problémája között.

Eddig a genfi lap cikke, amelyet különösképpen a romániai kispártok igyekeznek Titulescunak szemben politikai fegyverként felhasználni. Valószínű, hogy a Journal de Geneve cikke bizonyos igazságokat is tartalmaz, bár nem szabad elfelejteni, hogy Svájc maga is Szovjetországnak a Népszövetségbe való felvétele ellen foglalt állást és a genfi lap cikket is egy szemmel látható szovjet-ellenes tendencia hatja át.

kellemetlen és fölötté kért bojányszag illatozik, amellyel nem lehetett a szoborral együtt a félreeső kamrácskában addig elzárva tartani, amíg az egész ügy feledésbe nem merül.

Az illat átjárólgott a falakon, terjeng és kellemetlenkedik a sport is vele együtt az emberi kultúra nagyobb dicsőségére, átérzik a határokon és a külföldi sajtó cikkein sugárzik vissza, ahol pedig nem tudják, hogy Budapest kivétel nélkül, igazán mindenki szerette és még most is szeretettel gondol Komjádi Bélára, de hát arról senki sem tehet, hogy zsidó volt.

Ami fölött pedig olyan finoman és kegyeletlenül napirendre akartak térni, amikor a szobrot feltűnés nélkül a hátsó ajtón kicsempészték, még mielőtt az igazi, világgrázoló boján kitört volna. Nem akarják megérteni, hogy ott a margitszigeti fedett-uszoda környékén milyen kellemetlen volna éppen Komjádi esetében, a vallást belekeverni. Hiszen Komjádinak annyit köszönhet a magyar sport, hogy amugy sem tudná senki sem elfelejteni. Minek most a halott békés emlékeit rut és fölösleges vitákkal megbolygatni.

Hagyjanak a kegyelet oltárán mindenkit úgy áldozni, ahogy érzéseik diktálják és szokásai megengedik.

És nem szép Komi bácsitól, aki olyan rendkívüli ember volt, hogy zsidónak született.

Pedig milyen mérges volt mindig, ha ünnepelni akarták...

Gyermekeink ruháját olcsón, szépen festi, tisztítja

CZINK Cluj

Egy el nem intézett formalitás miatt hurcolták meg Szatmáron Moskovits Fülöpöt

Satmár, október 10. (Az Új Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt az egyik erdélyi lap hangzatos cím alatt fantasztikus cikket közölt Moskovits Fülöpnek, a ruszinszkói gabonaszindikátus alelnökének Szatmáron történt letartóztatásáról. Ez a cikk egy tendenciózus hajszának volt egyik láncszeme és azt a célt szolgálta, hogy a tekintélyes kereskedőt a nyilvánosság előtt meghurcolják. Moskovits Fülöpnek néhány évvel ezelőtt kiterjedt üzleti összeköttetései voltak Szatmáron, amelyekből kifolyólag bizonyos differenciák is származtak. Minthogy később Moskovitsot üzleti érdekei Ruszinszkóba szőlítették, nem tudott megjelenni ama perek tárgyalásán, amelyek az említett üzleti differenciákból keletkeztek. Ezt a körülményt használta fel néhány hitelezője arra, hogy körözölve kiállítását szorgalmazza ellene, aminek segítségével jobb egyezséget igye-

kezett elérni. Moskovits már régen meg-egyezett hitelezőivel, arra azonban nem volt gondja, hogy a kibocsátott körözéseket visszavonja és ezt az elmulasztott formalitást használta fel egyik üzletfele ellen, amikor a múlt hetekben, Moskovits Fülöp hosszas távollét után Szatmára érkezett és a lényegében érvénytelenné vált megkeresések alapján meghurcoltatta a tekintélyes kereskedőt.

Az illetékes fórumok nyomban tisztázták az ügyet, mindazonáltal a fentemlített erdélyi lap több cikkben a valóságnak meg nem felelően állította be a történeteket, mire Moskovits Fülöp dr. Farkas Jenő szatmári ügyvéd útján büntető pert tett folyamatba, sajtó útján elkövetett rágalmasz címén és így ez a bírói eljárás lesz hivatalos teljes elégtételt szolgáltatni az alaptalanul meghurcolt kereskedőnek.

SPORT

Milyen sportágakban vesz részt Románia a telavivi Makabiádán

Felhívás a zsidó sportegyesületekhez

Cluj-Kolozsvár, október 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Szeptember 29 és 30-án a második Makabiádát előkészítő bizottság konferenciára ült össze Csernovicban, ahol a többek között végérvényesen megállapították azokat a sportágakat, amelyekben Románia zsidó sportolói a telavivi Makabiádán résztvesznek. Ezek a következők: Uszás, box, birkózás, vívás, futball, tenisz, handball, kerékpár, könnyűatletika és torna.

A konferencia határozata alapján az uszás, vívás, birkózás és könnyű atletika anyagrészi selejtező versenyeket az Aradon székelő Erdélyi kerület; a box és futball selejtezőjét Bukarest, a tornát Csernovitz rendezi. Ami a teniszt illeti, ebben a sportágban a pünkösdi Csernovic-

ban rendezett verseny ranglistáját fogadják el úgy, hogy újabb selejtező nem lesz.

A Makabi erdélyi kerületének elnöksége, arra való tekintettel, hogy a selejtező versenyeket a központ intézkedése alapján a legrövidebb időn belül le kell bonyolítani, felhívja az erdélyi zsidó sportegyesületek figyelmét, hogy a lehető legsürgősebben jelezzék be azon versenyzők neveit, akik az egyes sportágakban indulni fognak, hogy intézkedés történhessen a versenyek időpontjainak megállapítását illetően.

Nevezések dr. Salamon Ignác Arad, Boulevard Regina Maria 10. címre küldendők.

A konferencia részletes ismertetésére egyébként visszatérünk.

Fegyelmezetlen a román bajnokságot!

Ot ezer lej büntetést kapott a Venus a Ripensia meccsen történt botránnyért, több játékost megbüntettek

Bucuresti-Bukarest, október 10. A Labdarugósövetség illetékes bizottsága tegnapi ülésén foglalkozott a Ripensia-Venus meccsen történt botránnyal, amelyről kevés jutott be a sajtóba, azonban annak méreteire jellemzők a kiszabott büntetések. A botránnyért, amelynek kapcsán a közönség betódult a pályára és fenyegetőleg lépett fel a Ripensia játékosaival szemben 5000 lej pénzbüntetéssel sújtották a Venust, míg a Ripensia játékosainak tetteles inzultálásáért La-

pusneanu volt válogatott kapust, aki Deheleanut bántalmazta, két hónapra, Motoroi szélsőségszótárt Bindea bántalmazásáért 15 napra, Colea Valcovot Schwartz bántalmazásáért 8 napra letiltották. Bindea Ripensia játékost kihívó magatartásáért megdorgálták. A bizottság ezen ülésén a Jahn-Textilia meccsen történt incidensek miatt több Jahn-játékost büntetett meg.

Elmaradt a Kinizsi-Universitatea meccs? Temesvári tudósítónk jelentése szerint Zelenák I Kinizsi-játékosnak a román válogatottba történt beállításá miatt, akit Eisenbeiser helyébe tettek be, a Kinizsi vezetősége úgy döntött, hogy a vasárnapi Universitatea elleni meccset nem játssza le és ebben az irányban kérte a szövetség döntését. Ugyanezen okból egyébként a Romania-AMTE meccs is elmaradt, minthogy Criza nélkül érzékenyen gyengül a kolozsvári csapat halvesora.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Bolero

A Royal-mozgóban egy Bolero című filmet vetítenek. Paramount-produkció és a híres amerikai gyár sok jó alkotása között is a legjobbak egyike. Alapötlete és lényege a darabnak, hogy a művész, aki ki akarja fejleszteni a benne rejlő erőket, erre csak akkor képes, ha csak a művészetének él, ebben teljesen feloldódik és nem engedni befolyásolhatni magát sem szerelem, sem barátság által. De ezt az életet maradék nélkül csak a legerősebbek tudják magukban végrehajtani. A film hőse, egy bányászról nagy táncosá lendült férfi (akit a kitűnő Georg Raft személyesít meg), azonban csak az elhatározásában erős, a véghezvitelben emberi gyengeségek támadják és ő enged a támadásoknak.

Egy fiatal bányász, aki jól táncol, elhatározza, hogy kisvárosi sikerei után ki megy Párizsba tanulni és boldogulni. Szerencséje van minden tekintetben. Szereti a közönség és jó nő partnereket kap. Szerencséje lenne a szerelemben is, de ragaszkodik elveihez. Amikor kitör a háború, már jömeneteli tánchelyisége van és nagyon tehetséges partnere, akinek szerepét Carola Lombard játssza. A nő szereti, de a táncos elhárítja magát. Bevonul a háborúba, ahonnan mint élő emberoncs kerül vissza. A nő közben férjhez ment egy lordhoz, a szerelme azonban továbbra is a régi és amikor a hős nagybetegen föláll régi szinpadán, a közönség közül kijön a szinpadra és egy bolero-táncal megmenti a tragikus helyzetet. A két nagyszerű művész, Georg Raft és Carola Lombard, a leghatalmasabb művészi teljesítményüket adják. A közeljövőben két újabb nagyszabású Paramount-filmet fognak bemutatni, a Halálvakációt és Kleopatrá.

Magas iskola

Fulmináns sikert aratott a premieren Indig Ottó új vígjátéka, a Magas iskola. A vígjátékot igazi fővárosi bemutatóként fogadták a zsúfolt ház közönsége. A vígjáték minden poenjét harsogó kacagással és tapsalattal honorálta. De kijutott ezekből a tapsokból minden egyes szereplőnek, akik képességük és művészetük legjavát adták. Az operett-együttes után a prózai együttes is győzött. A szerzőt a szereplőkkel együtt számtalanszor szölitették vasfüggöny elé, ami a legteljesebb sikert jelenti. A Magas iskola ma is a színház műsorán van és előadásról előadásra fokozottabb tetszést vált ki Indig Ottó e víjátéka, amely rövid időn belül az összes erdélyi és magyarországi szinpadoknak is legnagyobb sikerű műsordarabja lesz.

Vadvirág — Solymosán Magda. Gábor Mara szubrett, Jenei János bonviván, dr. Adorján András karnagy bemutatkozása. Az operettegyüttes reggeltől estig szakadatlanul próbál a pénteken este színpadra lépő operettből, a Vadvirágból. Ez az operett olyan szereposztásban kerül színre, hogy annak előadása méltán kiállja a versenyt, bármely fővárosi színház előadásával. A szöveg mulatságos, finom, ötletes. A zene füllemelő, pattogó ritmusú modern zene. A táncok erőteljesen szenzációsak, sok új ötlettel tarkítva, amelyeket Gábor Mara, az új szubrett és Theban János táncolnak. Solymosán Magda és Jenei János gyönyörű énekszámait Tompa Béla és Tompa Sándor humora és végül Tóth Elek igazi művésze a garanciája az előadás biztos sikerének s így a Vadvirág sorozatos előadásokat jelent Kolozsvárt. A zenei rész betanítását, valamint a darab vezényelést dr. Adorján András, a színház fiatal, de igen képzett zeneszerző-karnagya látja el, akinek több nagyszerű zeneszáma mint betét szerepel az operettben, amelyeket már a budapesti és bukaresti rádió is jól ismerhet a közönség. A színház olyan kiállításban hozza ki a Vadvirágot, amely felül fogja mulni az eddigi előadásokat. A Vadvirág premierje pénteken lesz, de szombaton, vasárnap, hétfőn és a többi napokon is a Vadvirág uralja a színház műsorát.

János vitéz mérsékelt helyárral vasárnap délután 3 órákor és este 9 órákor

A Parcul Carol mintavásár tartama aljtt csak félárba kerül bukaresti utazása s Ma egyben kihasználja a mélyen leszállt árakat, melyeken ez alkalommal a főváros és egész Románia legnagyobb áruházában, a GALERIES LAFAYETTE-ben vásárolhat, még hozzá nyereséggel is zárul utja. Keresse fel és győződjék meg róla.

helyárral. Kétszer szerepel a vasárnapi nap műsorán a példátlan sikert aratott János vitéz a premier kiállításában, kalotaszegiekkel, cigányokkal és a legényes táncokkal. Délután 3 órákor mérsékelt helyárral és este 9 órákor rendezés helyárral kerül színre. Tekintettel arra, hogy a környék városai és községei oly nagy számban jelentek meg a délutáni, mint az esti előadásra, tanácsos lesz jegyekről jóelőre gondoskodni. Szombaton délután Sárga lilium Solymosán Magdával, mérsékelt helyárral.

Vasárnap délelőtt 11-kor olesó helyárral a Hófehérke és a hét törpe. A jó gyermekeknek tart előadást vasárnap délelőtt 11 órákor a színház, amikor nagyon olcsó délelőtti helyárral a Hófehérke és a hét törpe című gyönyörű gyermek mesejáték kerül színre táncokkal és énekekkel. Hófehérkét a gyermekek kedvence, Vass Piri játssza és a jó gyermekeknek cukorkát fog osztogatni. Gyermekek jók legyenek, hogy szüleikkel együtt eljöhessenek vasárnap délelőtt a Hófehérkét megnézni.

HETI MŰSOR:

Csütörtök este fél 9-kor: MAGAS ISKOLA. Indig Ottó vígjátéka a premier szereposztásában.

Péntek este fél 9-kor: VADVIRÁG. Adorján András-Harmath Imre és Eisenmann Mihály operettje. A budapesti szinpadokon 150 előadást megért világsikerű operett Solymosán Magda fellelével, Gábor Mara szubrett, Jenei J. János énekes bonviván, dr. Adorján András karnagy bemutatkozása, Premierbérlet 4. szám. Szombat d. u. 4-kor: SÁRGA LILIAM. (Teljesen a premier előadásában, Mérsékelt helyárral.)

Szombaton este 9-kor: VADVIRÁG. Operett 2-odszor.)

Szombat éjjel egyneked 12-kor: HÖLGYEIM ELÉG VOLT. (Éjféli előadás, Csak felnőtteknek. A kacagás netovábbja! Rendes helyárral!)

Vasárnap d. e. 11-kor: HÓFEHÉRKE ÉS A HÉT TÖRPE. (Nagy gyermekek előadás zenével énekekkel, táncokkal. Olcsó helyárral, Legdrágább jegy 23 lej illetékkel együtt.)

Vasárnap d. u. 3-kor: JÁNOS VITÉZ. (Mérsékelt helyárral, A kalota, szegiek fellépésével. Teljesen az előző előadások szerint.)

Vasárnap 6-kor: VADVIRÁG. (Operett-ujdonosság 3. adszor.)

Vasárnap este 9-kor: JÁNOS VITÉZ. (Rendes helyárral.) Teljesen az előző előadások szerint.) Hétfő fél 9-kor: VADVIRÁG. (Operett-ujdonosság 4. adszor.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, okt. 12: Fát Frumos. Szombat, okt. 13 d. u. isko-ai matiné: Aida. Vasárnap, okt. 14 d. u. matiné: Rigoletto.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, csütörtökön premier világláger: Bolero. Izgalmas cselekményű film, gyönyörű tánc- és dalbetétekkel. Tango Bolero 1935. Fősz.: Georg Raft és Carole Lombard. Számozott helyek. Előadások kezdete 3, 5, 7, 9 órákor. Legfrissebb 400 méteres Paramount journal és színes trükkfilm.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasut közelében 2 szoba, konyha, fürdőszoba komfortos, olcsón kiadó. Str. Bucovina 16.

Benősilhet intelligens román, német magyar levelező, lehetőleg 30-40 éves izr. Pályázzanak Fuchs Satumare, Tepes Voda 45.

Billiárdok, billiárdgolyók, billiárdgumik legolcsóbban kaphatók Bence Józsefnél, Str. A. Iancu 17.

A csernovici héber szemínárium abszolvens héber nyelv és irodalom tanítását vállalja, Cim a kiadóban vagy Falikovits, Str. Xenopoi 2.

Egyetemi hallgatóknak szép szobát kaphat, esetleg teljes ellátással. Dr. Hirsch, Vasile Alexandri 10.

Dévan főtéren levő jól bevezetett rövidkötöttárúzet, elköltözés miatt, eladó. Felvilágosítást Erdélyi Napló szerkesztősége Dévan.

Román, latin, német, angol, francia, matematika, fizika korrepetálást és érettségire előkészítést szerény lakásért, étkezésért vállalkoz. „Egyetemi végzettség” alatt a kiadóba.

Magyar színház

Pénteken este:

VADVIRÁG

a szevön legnagyobb operett slágera Mulatságos szöveg, ragyogó táncok, füllemelő muzika

Szombat d. u. 4-kor:

Sárga lilium

Mérsékelt helyárral. Solymosán Magda fellépésével KÖRÖSI DUDUS és cigányzenekarának közreműködésével

Szombat éjjel egyneked 12-kor

Csak felnőtteknek!!

Hölgyeim elég volt

Éjféli premier rendezés helyárral, bohózat 3 felvonásban. Két és fél órán át tartó kacagás, pikáns helyzetek

Vasárnap

Hófehérke és a hét törpe

gyermek előadás táncokkal és énekekkel olcsó helyárral

d. u. 3-kor:

János vitéz

6-kor: Vadvirág

9-kor:

János vitéz

A János vitéz előadásain résztvesznek a kalotaszegi táncosok, cigányok és teljes stábtisztéria.

Sánc

Párizs, okt. 10. király ellátogatott keltre kitűzték a kénytelenül kimentekről. Szedra regciaországban cíóját, amely dalmának adként Francia uralkodót, együtt gyilkos ujságíróknak még számotgikumával.

Európa több Washingtonba kívül mély hiteki, mint dkes kormány mindenütt révéttáviratot hoz, a jugos francia kormány zett Hitler, mányférfiakt ga királytól. dióállomások ták műsorok

Belgrádban ták és a dipjezte ki részrály elutazás nisztertanács király hazaér. A magyar ügyvivőjét, hfejezte ki a súlyos vesztes táviratot int valaminet Le Meisner elnö megjelent a kifejezte Hit előtt is.

London, o király tragik Daily Herald sejtette, hogy tul esni. Magoztatta, ho visszatérése né, hogy ne Mariora k gel öt órák rálánye azon Pietri tengerioara király testére, maj fájdalomtól mogatta fér királyné Pába visszatér

Már tegnap, hogy azokba a sélet elköve következtél goeba szállt ügyminiszterénylőnek kos testén vő csontok szavak: „sz Lehetőség titkos szerv

A francia Sándor királyértök vizsg hogy az ut konzulátus lag csehsziban születé goszláv harlet. Felmer

Sándor király előre sejtette a merényletet

(Elsődali cikkünk folytatása)

Párizs, okt. 10. (Rador.) Párizsban a Sándor király elleni merénylet híre rendkívül izgalmat keltett. Az összes középületekre kitűzték a gyászlobogót. A lapok óránként külön kiadásokkal számoltak be az eseményekről. A diplomáciai kar tagjai a külügyminisztériumban részvételüket fejezték ki. A gyászshirt Mária királynéval a doubsi prefektus kellő tapintattal közölte, miután előbb a királynét és kíséretét kellőképpen előkészítette.

Szerda reggel közzétették egész Franciaországban a minisztertanács proklamációját, amely a francia nemzet mély fájdalomának ad kifejezést, hogy a vendégként Franciaországba érkezett jugoszláv uralkodót, Barthou külügyminiszterrel együtt gyilkos kéz ölte meg. Herriot az újságíróknak kijelentette, hogy nem lehet még számot vetni a merénylet egész tragikumával.

Európa többi fővárosaiban, valamint Washingtonban is a merénylet híre rendkívül mély hatást váltott ki, úgy a politikai, mint diplomáciai körökben. Az illetékes kormányok a jugoszláv követéséknél mindenütt részvételüket fejezték ki és részvétáviratokat intéztek Marioara királynéhez, a jugoszláv miniszterelnökhöz és a francia kormányhoz. Részvétávirat érkezett Hitler, Benes, Beck, Georgieff kormányfőktől, Boris bolgár és Lipót belga királytól. Az összes országokban a rádióállomások a gyász jeléül félbeszakították műsoruk közvetítését.

Belgrádban az összes üzleteket bezárták és a diplomáciai kar testületileg fejezte ki részvétét a kormány előtt. A király elutazása előtt a teljhatalmat a minisztertanácsra ruházta, mely azt az új király hazaérkezéseiéig fogja gyakorolni.

A magyar kormány megbízta belgrádi ügyvivőjét, hogy a jugoszláv kormánynál fejezze ki a magyar kormány részvétét a súlyos veszteségért. Hitler külön részvétáviratot intézett Marioara királynéhoz, valamint Lebrun köztársasági elnökhöz. Meisner elnökségi államtitkár ezenkívül megjelent a francia nagykövetségen és kifejezte Hitler részvétét Francois Poncet előtt is.

London, október 10. Sándor jugoszláv király tragikus végzetével kapcsolatban a Daily Herald azt írja, hogy a király előre sejtette, hogy merényletnek fog áldozatul esni. Már szófiai útja után is azt hangzott, hogy csodálkozik épségben való visszatérése fölött. Ezért kérte a királynét, hogy ne utazzék vele.

Marioara királyné egyébként szerda reggel öt órakor Marseillebe érkezett. A királyné azonnal a prefekturára ment, ahol Pietri tengerészeti miniszter fogadta. Marioara királyné zokogva borult férje holttestére, majd hosszú ideig imádkozott. A fájdalomtól összetört királynét Herriot támogatta férje ideiglenes ravatalához. A királyné Párizson keresztül fog Belgrádba visszatérni.

Hogyan került a merénylő Marseillebe

Már tegnap este jelentette az Uj Kelet, hogy a gyilkos merénylő belehalt azokba a sérülésekbe, melyeket a merénylet elkövetésekor a körülállók ütlegei következtében szerzett. Holttestét a Morgoeba szállították, boncolás végett. A belügyminisztérium jelentése szerint a merénylőnek nem voltak büntársai. A gyilkos testén egy halálfej és keresztben fekvő csontok vannak tetoválva, valamint e szavak: „szabadság, vagy halál!”

Lehetséges, hogy e tetoválás valamilyen titkos szervezet jele.

A francia külügyminiszter rendeletére Sándor király gyilkosának utlevelét szakértők vizsgálták felül. Megállapították, hogy az utlevelet a zágrábi csehszlovák konzulátus állította ki. A gyilkos állítólag csehszlovák állampolgár, de Zágrábban született. Elutazása alkalmával a jugoszláv hatóságok láttamozták az utlevelet. Felmerült az a hihetetlenül hangzó

verzió is, hogy a gyilkos magyar származású.

Zágrábi jelentés szerint a rendőrség hamisnak tartja azt az utlevelet, amelyet a gyilkos merénylőnél találtak. A Havas-ügynökség zágrábi távirata szerint, az ottani francia konzulátus megállapította, hogy nem adott vizumot a merénylő nevére. Az utlevél vagy hamis, vagy legalábbis a vizum az. A név egyébként nem szerb, vagy horvát hangzású, hanem a magyar határon vannak hasonló nevű családok.

Hibás-e a francia rendőrség a merénylet meg nem akadályozásában?

A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a merénylő mindkét kezében egy-egy önműködő revolver volt, ruhája zsebébe pedig egy bomba is. Büntársai, a vizsgálat eddigi eredményei szerint, nem voltak. Több párizsi lap a merénylet miatt hevesen támadja a rendőrséget és a belügyminisztériumot. Támadó cikkeket közölnek a merénylet miatt a Journal és a Matin is.

A támadásokkal kapcsolatban a marseillei rendőrség azt hangoztatja, hogy Sándor király látogatása alkalmából rendkívül szigorú, előzetes intézkedéseket foganatosított. Ezernégy száz rendőr állt őrt az utvonalon, ahol az uralkodónak el kellett haladnia és a tömegben is kétszáz titkosrendőr foglalt helyet. A gyilkosnak mégis sikerült áthatolnia a kordonon és tettet elkövetnie.

Ujabb jelentések szerint a párizsi rendőrség főnöke kijelentette, hogy a zágrábi rendőrség megkeresésére a francia rendőrségek mindenütt letartóztatásokat eszközöltek Franciaországban élő horvát emigránsok közül. Egy ellen nem őrizhető újabb jelentés szerint még nem bizonyos, hogy a gyilkos tényleg meghalt, de állapota mindenesetre nagyon súlyos.

Sándor király halálának világpolitikai következményei

A londoni lapok megállapításai szerint, Sándor király halála nagy csapást jelent a jugoszláv politikára is.

Prágában Benes külügyminiszter kijelentette a Havas-ügynökség tudósítójának, hogy a háború óta egyetlen esemény sem indította meg annyira, mint Sándor király halála, aki nagy ember volt, nagy államférfi és Csehszlovákia rendíthetetlen barátja. E szerencsétlenséget még tetézi az ország egy másik nagy barátjának, Barthounak elvesztése is.

A római lapok egyöntetűen állapítják meg a marseillei merénylettel kapcsolatban, hogy a merényletnek kihatása lesz a politikára és a nemzetközi helyzet további kialakulására nézve is.

Jugoszláviában a merénylettel kapcsolatos megtorlás munkáját máris megkezdették. A rendőrség letartóztatta a gyilkos egy fivérét, aki Zágrábban fogorvos.

Felravatalozták Barthou holttestét

A marseillei tragikus királygyilkosság másik nagynevelő áldozatának, Barthou külügyminiszternek holttestét a marseillei Hotel Dieuban ravatalozták fel. A ravatal mellett a köztársasági gárda nyolc tagja és tizenkét tiszt áll őrt. Még a szerdai nap folyamán megtörténtek az intézkedések az elhunyt külügyminiszter Párizsba való szállítására.

Lebrun köztársasági elnök egyébként Marseillebe utazott, hogy tiszteletadásban részesítse Sándor király és Barthou földi maradványait.

Barthou halála a francia belpolitikai életet is jelentősen befolyásolja. A tragikus módon elhunyt nagy külügyminiszter halálával kapcsolatban Párizsban már arról terjedtek el hírek, hogy a Doumergue-kormány együttes lemondást készít elő. Ezt azonban nem tartják valószínűnek. A Matin szerint, Herriot lesz Barthou utódja. Az Oeuvre szerint, csak a temetés után fognak dönteni az utódlás kérdésében. A jelöltek között emlegetik Tardieut, Herriot-t és Paul Boncour-t, de lehetséges az

is, hogy Doumergue megtartja a külügyi tárcát is.

A londoni United Press értesülései szerint, a francia külügyminisztérium vezetését ideiglenesen Doumergue miniszterelnök vette át, aki ugyanabban az időpontban fog utazni Rómába Mussolinihez, amelyre Barthou utazását tervezték.

A merénylet többi áldozatai

Párizs, október 10. (Rador.) Ujabb jelentés szerint, Georges tábornok, aki szintén megsebesült a merénylet alkalmával, túl van minden veszélyen. Cáfolták azt a hírt is, hogy Dimitrievics a merényletnél életét vesztette volna.

Ennek ellenére azonban a merényletnek mégis van egy harmadik halottja, Galy rendőrgyőrnek személyében. Megsebesültek továbbá egy rendőrfelügyelő, egy filmoperatőr és még hat személy, közöttük négy nő. Utóbbiak állapota nem életveszélyes. Ujabb jelentés szerint, az egyik sebesült asszony meghalt és így az áldozatok száma négyre emelkedett.

Prágai jelentés szerint, a merénylőnél talált utlevélről a zágrábi csehszlovák konzulátus megállapította, hogy hamis. A konzulátus sohasem adott ki ilyen névre szóló utlevelet.

A pápa és a japán császár részvéte

Római jelentés szerint, a pápa személyesen intézett kondoleáló táviratot Marioara jugoszláv királynéhoz és utasította a franciaországi és jugoszláviai apostoli nunciásokat, jelenjenek meg az illető kormányok előtt a szentszék részvételének kifejezése végett.

A japán császár is kondoleáló táviratot intézett a jugoszláv királyi udvarhoz és udvari gyászt rendelt el. Utasította az illető meghatalmazott minisztereket a japán nép részvételének kifejezésére. A párizsi japán nagykövét, aki szabadságát tölti hazájában, kijelentette az újságíróknak, hogy Louis Barthou személyében Japán mérhetetlen veszteség érte. A franciaszovjet egyetértés az európai politika stabilitásának fenntartását célozta. Barthou megártette Japán tés mély szimpátiával viseltetett iránta.

Károly király és a román nemzet gyásza

Bucurest, október 10. (Rador.) Tatarescu román miniszterelnök tegnap délután a szinajai állomás peronján az állomásfőnöktől tudta meg Sándor király és Barthou tragikus halálának híreit. Tatarescu mélyen megdöbbentve jelentette ki a társaságában levő újságíróknak, hogy azonnal a királyi palotába megy, hogy az uralkodó nagy fájdalomában osztozzon, annak ellenére, hogy előbb Titulescut akarta felkeresni. A miniszterelnök autóján rögtön a palotába is hajtott.

Károly király a még meg nem erősített hírt Sándor király meggyilkolásáról tegnap este fél 7 órakor tudta meg. A király azonnal telefonon hívta fel a párizsi román követéséget, hogy részleteket tudjon meg. Időközben Titulescu, aki állandó összeköttetésben állt a külfélddel, percérő percre közölte az uralkodóval a beérkező híreket. Mikor sógorának és barátjának halálát az uralkodó megtudta, sirva fakadt. Rövidesen a palotába érkeztek Tatarescu és Titulescu is, aki féltékenként óráig maradt a palotában. Barthou halálának híre újabb megdöbbenést okozott. Féltizenkettőkor Tatarescu és Titulescu a Tabacovicci-villába mentek, ahova megérkezett Mihalache is. Félegy órakor a miniszterelnök, Titulescu és Savel Radulescu újból a palotába mentek és a Foisor-kostély nagytermében letették az esküt. A három miniszter ezután még husz percig maradt a palotában, hogy megtegyék az első intézkedéseket. Elhatározták, hogy nemzeti gyászt rendelnek el a nagy veszteség miatt, ami a szövetséges állam királyának és a nagy francia államférfinek, Barthou halálával sujtotta Romániát.

Az uralkodó azután értesítette az udvart, hogy hathónapos gyászt rendel el, amelyből három hónapot mély gyászban fognak tölté-

ni. Az uralkodó azonnal táviratot intézett Marioara jugoszláv királynéhoz, nővéréhez, valamint Lebrun francia köztársasági elnökhöz.

Rendkívüli minisztertanács

Tatarescu tegnap éjjel félkettőkor hagyta el Szinaját, közölte az újságírókkal, hogy kedd reggel 9 órára rendkívüli minisztertanácsot hívott össze, hogy ez alkalommal jelöljék ki Sándor király és Barthou temetésén résztvevő küldöttségeket.

Titulescu a palotából kijött azt hangoztatta az újságírók előtt, hogy meg van rémülve ama kiszámíthatatlan következményektől, amit Sándor király és Románia nagy barátjának, Louis Barthou halála maga után vonhat. Románia a legmélyebb gyászban van.

Tatarescu azt a kijelentést tette, hogy lelke legmélyén megrendítette a nagy király váratlan halála, valamint a Barthoué is. Ez a kettős haláleset a román nemzet gyásza, de az egész emberiségé is. A veszteség mérhetetlen.

A hadsereg és az udvar gyászán kívül külön gyászt rendeltek el a cotroceni vadász ezred számára, amely Sándor király tulajdona volt.

A kondoleáló táviratok

Bucuresti-Bukarest, október 10. (Rador.) Tatarescu miniszterelnök és Titulescu külügyminiszter még a tegnapi nap folyamán a következő táviratot intézték Marioara jugoszláv királynéhoz:

„A román kormány mély tisztelettel hajol meg felséged fájdalma előtt, biztosítva arról, hogy a román nép megőrzi Sándor király öfélése emlékét ugyanazzal a hűséggel, amely nem szűnt meg irányában egész

életében. A román kormány nevében fogadtam felséged legfájdalmasabb részvétinket: Tatarescu miniszterelnök, Titulescu külügyminiszter.

Hasonló tartalmu táviratokat intézett Tatarescu miniszterelnök és Titulescu külügyminiszter Doumergue francia miniszterelnökhöz is, Uzonovics jugoszláv miniszterelnökhöz, Jectics jugoszláv külügyminiszterhez is.

Tatarescu miniszterelnök ma reggel megjelent a jugoszláv és francia követéségeken és Ciolac Antici, illetve d'Ormesson követek előtt kifejezte részvétét. A délelőtti minisztertanács után a kormány tagjai testületileg a francia és jugoszláv követésekre mentek és beirták nevüket a látogatók könyvébe.

Nemzeti gyász Romániában a temetés napjáig

Bucuresti-Bukarest, október 10. (Rador.) Szerda délelben a miniszterelnökség Sándor jugoszláv király tragikus halálával kapcsolatban a következő közleményt adta ki:

Öfélése, Sndor jugoszláv király halála alkalmával, aki országa és a béke szolgálatában esett el, valamint Louis Barthou, Franciaország külügyminiszterének elhunytá alkalmával a kormány nemzeti gyászt rendelt el a nagy király temetéséig napjáig.

Október 11-től kezdődőleg a középületekre gyászba vont nemzeti zászlók tüzendők ki. A gyász első napján az összes közhivatalok szünetet tartanak, az iskolák pedig nem tartanak előadást. A temetés napján a hatóságok és az iskolák szintén szünetet tartanak. Ugyanaz nap minden megyeszékhelyen istentiszteleteket tartanak az elhunyt uralkodó lelkiüdvéért. Az iskolákban a tanárok fogják méltatni a király emlékét.

Ugyanakkor Louis Barthou, Franciaország külügyminisztere és Románia diszpolgárának temetése napjára a kormány a következőkben intézkedik: A közhivatalok felfüggesztik működésüket, az összes iskolákban méltatni fogják a nagy franciát. A temetés napján az egész kormány résztvesz a fővárosban megrendezendő rekviemen. A kormány egy

(Folytatása a 8-ik oldalon.)

SELECT MOZGÓ

A ROTSCCHILD HÁZ

rendkívül érdekes film, mely a világhírű család életét mutatja be. Főszerepekben GEORG ARLISS, BORIS KARLOFF, LORETTA YOUNG.

KÖZGAZDASÁG

A bukaresti országos kiállítás a romániai nagyipar seregszemléje

A kiállítás tanúságot tesz a nagyipar másfélévtizedes fejlődéséről. Termelése tisztesen nagyobb lett, az iparcikkeik minősége a nyugati iparok színvonalára javult

Bucuresti-Bukarest, október 10. Nagyromániai első ipari kiállítása 1921-ben szerény demonstrációként hatott. Erdély és Bukovina, a két kezdetlegesen iparosított országrész ipara vonult fel a háborus termelés agyongyötört és kényszerű állapotában. Az elmúlt tizenkét év óta ez a zsenge kis ipar sűrűsége, terebélyes, hatalmas lett. A belföldi ellátásnak tényezőjévé vált. A nyugati méretekre fejlődött hét nagyipar: a bányá, a vas-fém, gép, fa, a vegyi bányászat nagygyárrá, a szénipar nagygyárrá, a textil és a bőrfeldolgozó ipar a kiállításon meglepően hatalmas teljesítményekről és a külföldi szakértők megállapítása ez a félévtizedes haladásról számolnak be.

Maga a kiállítás területe egy kertváros, a Károlypark. Bejárata modern technikával gyár-kolosszus építési stílusában szerkesztve. Jobbról-balra hatalmas nagy csarnokok. A metropolikus centrumában megszokott meglepő arányú építkezések. Ezek között az új 140 méter hosszú emeletes új kiállítási csarnok a legrapraktikusabb. Egyedül itt 300 kiállító szerepel izéles vitrinekben, az összehelyesített stílusú iparcikkek, gép, félkész gyártmányok csoportosításával. A Gyáriparosok Országos Szövetsége ezzel a kiállítással felbecsülhetetlen szolgálatot tett az ország presztízse és munkaképességének igazolása érdekében.

A kiállítás hatására jellemző, hogy a külföldi vendégek között a lengyelek, a csehek, a magyarok, az osztrákok meglepetéssel állapították meg, hogy a szakértői kritika azt a kiállítást kénytelen komolyan venni és Románia az eddigi legnagyobb ipari importállam hovatovább az autarchiás helyzetében megszűnt elhelyezési piacnak lenni. Egészen bizonyos, hogy a következő időkben kereskedelmi szorgalmat tárgyaló bizottságok más hangon tárgyalnak az eddigi agrárországának tartott Romániával.

Erdélyben különösképpen nagy eseményként számít ez a kiállítás. Az ipari fejlődésnek, a vállalkozói rátermettségnek, a felegyelmezett minőségű termelésnek magas klasszistá produkálták az erdélyi nagy és középiparok, Erdély lüktető szellemének nyugati érettségének kiváló példái ezek. Bárabban és jogosan követelheti ezután a kiállítás után, hogy ez az iparosított országrész, az ipari termelésre predestinált Erdély tökéletességben, szorgalmat tárgyalt az eddigi agrárországának tartott Romániával.

Nem konvenció kritikát akarnak a sorok gyakorolni, csak apró, kis kommutikék sorain keresztül óhajtjuk érzékelteni, hogy a sokszáz iparos kiállító között a mi erdélyi legjava iparunk, mit és hogyan produkált.

Wilh. Tellmann S. A. Brasov. Őfelsége a király a sok évtizedes tradíciója nagy posztógyár kiállítását meglátogatta, elismerését fejezte ki Ing. Flechtenmacher és M. Alfandary uraknak, akik a vállalatot képviselték. A kiállítás gazdag és izéles ornamentálisan meglepő anyaga beigazolta, hogy a Tellmann gyártmányok az angol világmárkák minőségével és formával, sortimentjével a versenyt kiállják. Őfelsége érdeklődésére Flechtenmacher felsorolta, hogy a belföldi piacon a jó márkájú román szövet, mely értékes és árnyója is megfelelő, meghódította a belföldi vásárló piact. A fogyasztók százezrei már a Tellmann-szövetek használata után meggyőződésből a hazaiakat használják. Őfelsége megkérdezte, hogy a kereskedők nem-e angol szövetnek adják el a Tellmann-szöveget. A gyár képviselője igazolta, hogy nincs szükség erre, mert a minőség olyan, mint az angol. Őfelségének a Tellmann gyár termeléséről, modern berendezéséről, munkásainak helyzetéről D. Alfandary adott információkat. Őfelsége feltűnő hosszú látogatása óta sok tizezer látogató, szakértő és vásárló áll meg a Tellmann kiállítás előtt és azzal a meggyőződéssel, hogy a gyár termékei minden izélesnek megfelelőek. I. Maniu dr., volt miniszterelnök újságírók társaságában közel fél óráig tartó látogatásával tisztelte meg a Tellmann kiállítást és a következő megjegyzéssel honorálta a kiállítást:

— A Tellmann-cég a romániai ipar egyik legkiválóbb reprezentánsa.

Az Uzele Westen kesztyűgyár kiállításánál Őfelsége megelégedését fejezte ki Langer Sándor igazgatónak a kiállítás stílusáért és készítményei kitűnőségéért. Őfelsége régtől fogva rendelője a cégnek. A Westend gyár kiállításának emblema egy bőrből készült gyárüzem, mely azt szimbolizálja, hogy a gyár a nyersbőr készítésétől a kész áruig min-

dent gyárt, a bőrk festékanyagát is beleszámítva. A Westend gyárai Oravita, Boksan-Montana és Timisoara Románia legismertebb vezető bőrgyárüzemei, sokban hozzájárultak, hogy ma már külföldi áru helyett a nagyközösség csak az általuk készített művészi árut vásárolja.

A kiállításra az üvegipar is méltóan vonult fel. Képviselve vannak az ország legjelesebb gyárai, u. n. Turda, Medias, Putna, Padurea Neagra. A kiállított áruk bizonyítékul szolgálnak, hogy minőség, szín és kivitel tekintetében teljesen egyenlő bármely ismert üvegipari állam gyártmányával kapacitás tekintetében pedig nemcsak a belföldi szükségletet képesek ellátni, hanem információk szerint a keleti országok részére is legalább még annyi tejeslegük marad, mint a belföldi szükséglet. A tordai gyár, valamint a medgyesi gyár pa lackárkuban, fuvott és csiszolt gyártmányokkal teljesen kielégíthetik a fogyasztói igényeket, presztíz árukban pedig a legmagasabb igényeket is kielégíthetik, a putnai gyár gyártmányai is régóta közzismert legjobb minőségűek. Padurea-Neagra a kartell megszűnése óta átért a komercio, üvegáruk gyártásáról az elektro-világítási üvegáruk, a laboratóriumi üvegáruk és luxusüvegáruk gyártására, ebben specializálta magát és így ezen eddig itt nélkülözött cikkek is belföldön beszerezhetők. A kiállításban bemutatott kollekció szakemberek által általános dicséretben részesültek. Megállapítható, hogy ebben a cikkben a jövőben importra nem igen lesz szükség, mert ilyen tokeerős és szakszerűen vezetett gyárak mindig lépést fognak tudni tartani a fejlődő igényekkel és fogyasztással.

Az Ady harisnyagyár az erdélyi selyemszövőgyárak között a legelső. Puritán egyszerűséggel, a gyártott minőségek nagy választékát mutatja be. Őfelsége érdeklődéssel állott meg a gyár kiállításánál és a gyár izéles gyártmányait megdicsérte. Meg is érdemli a gyár ezt a legmagasabb dicséretet, mert az Ady női harisnyák és minden készítményeik a francia gyárakkal azonosan izélesben, tartósságban és választékban.

A brassói gumigyár és bukaresti központi kereskedelmi szervezetének, a Palma cégnek kiállítása megállapítja a kiállítás minden látogatóját. Amit a gumigyár prouctól kezdve, ipari gépszíjak, orvosi gumiszerek ezer és ezer gumi cikk: szőnyeg, háztartási cikkek, ruhakellékek, butorészek mind kiválóan jó készítmények. A gumigyár az országban e cikkekben óriási szükségletéből a nagyobb részt termelésével ellátja. Ugyes ötletes — a Palma propaganda szervezetétől megszokott tökéletességgel — a kiállításban állandóan dolgozó kis műhely munkája. Első kiváltsu munkások ott a helyszínen Palma sarkot, taipat szerelnek a látogatók lábábjére. Ezt a munkát állandóan sokan nézik.

A romániai faipari cégek hatalmas csarnokban demonstrálják ennek a specialisan nagy erdélyi iparnak fejlettségét. A kitermeléséről a feldolgozás legkomplicáltabb művészi munkájáig, minden módszeren összegyűjtve látható. Ebben az iparágban az állami üzemek (Caps) Lomâs, Foresta, Forestiera, Carpatina, Mundus-Borlova termelésük nagyszerű produktumait mutatják be. Talán a világon egyedülálló ez a termelési sokféleség és tökéletesség. Magyarázata ennek, hogy Románia, legfőképpen Erdély a puhafa és keményfa, az ényület, a butor, az esztergályos fa minden klaviatúrját termeli. A kiállítók között külön megemlítést követel az Ofa szép és rendezettségével ható kiállítása. Ez a nagy tradíciója favállalat kiállított anyagával az ipari és kereskedelmi tudás és képzettség magas klasszistá igazolja.

Meg kell hajtani az elismerés zászlaját az erdélyi butorgyárak legelső vezető cégének a Székely és Réti cégnek kiállítása előtt. Nemes patinájú kiállítását Őfelsége percekig élvezettel nézte. Mint a cég régi rendelője ezuttal is elismeréssel mondott kritikát a gyárról, mely mint mindig, ezuttal is meglepően szép és művészi produkált.

Bőripar. Dermata Művek Bőr- és cipőgyárak Rt. Cluj kiállítása becsületre válik annak a teremtő energiának, mely ezt az igazán európai stílus reprezentáló ipartelepelt teremtette. A kiállítás demonstrálja, hogy mi az igazi magyarizata a Dermata óriási anyagi és erkölcsi sikereinek. Ez a hatalmas gyár a bőripar összes ágait műveli a nyersbőrkielgőzéstől a legkényesebb igényeket kielégítő nagyvárosi izéles cipőig mindent maga gyárt. A főanyagot, a kelleket, a festék-

anyagot, újabb az enyvszükségeit is maga gyártja. A Dermata művek gépszíjakban és minden más bőripari anyagban a legelső reprezentánsa iparágának. Termelt cikkeknek tekintélyes részét Angliába és Amerikába exportálja. A belföldi cipő és bőripari cikkekben a szükséglet nagy részét a Dermata látja el, hatalmasra fejlődött kereskedelmi szervezete mindenüvé elér. A kiváló ipari eredmények felett Őfelsége elismerését fejezte ki dr. Farkas Mózes vezérigazgatónak, akinek látogatása alkalmából gratulált.

Nehézipar

A Sodronyipar Rt., mint főtémekét a hengerhuzalt mutatja be, mely a lánc és szeggyárak és csavargyárak anyaga, továbbá a vas és betonvas termékeit, mely cikkekben az ország szükségletének nagy részét fedezi. A Sodronyipar Rt. az ország legnagyobb szeg- és huzalgára, termelés cca ezer vagon. A kiállításán láthatók egyéb kiváló készítményei, a könyvkötő huzal, zongora hur, melyeket belföldön egyedül gyárt. A gyár készítményeinek gyűjteményében foglal helyet a horgonyzott huzal, a táviró és telefon huzal, a tüksék huzal. A gyár legújabb termékei az acélvilla és a szigetelt huzalok, sárgaréz huzal és sárgarézkel. Őfelsége elismerését fejezte ki a gyár kiállítására felett.

A szatmári Princz Testvérek Vasöntőde és Gépgyár Rt. olajmalmi berendezésével keltett feltűnést. Princz Armin vezérigazgató működés közben mutatta be a gyár népszerű paraszt olajmalmi berendezését. A gyár az utóbbi években háztartási cikkek gyártására is berendezkedett és email cikkekben egyik legjelentősebb gyára Romániának. Ezen cikkek kiállításán is nagy ipari fejlettségről tanuskodik.

Erger és Tsa S. A. gyógyszeráru gyár kiállításának bemutatásakor Őfelsége felvilágosítást kért dr. Stern vezérigazgatótól a hazai gyógyszeripar helyzetéről. Őfelsége nagy megelégedését fejezte ki, midőn demonstrálva lett, hogy ennek a belföldi gyárnak Neosalutam gyártmánya a legkiválóbb külföldi gyártmányokéval azonos hatású. Az orvosprofesszorok, klinikák, dispensárok meggyőződésből a gyár belföldi gyógyszerkészítményeit használják. Az Erger gyár felépítését nagyszerűen demonstrálja a kiállítás.

Carmen cipő a legismertebb romániai cipőmárka. A kiállítási vitrinje előtt a hőlgyek csoportjai hosszasan szemlélik ennek a nagy szerű cipőgyárnak termékeit, melyek, mint valami párizsi kirakat, az izéles, a forma, a készítés tekintetében a tökéletes francia árua emlékeztetnek. Nem lehet meghatottság nélkül megállni a kiállítás előtt, mely iskolapéldát nyújt. A Carmen alapítója, fejlődésének megteremtője egyszerű munkás-sorból tudása, energiája útján küzdött fel magát idáig: a Carmen cipők márkája a legmegbecsültebb az egész országban.

A Heinrich kolozvári szappangyár, a nagy multu gyár pipere és házi szappanjainak sokféleségét produkálja. Az európai márkának ismert Szent László szappant százan és százan vásárolják. A kiállítás demonstrálja, hogy ez a régi gyár az új tulajdonos vezetése alatt visszaszerelte régi hírnevét gyártmányával.

Metallográfiai az ország legnagyobb vezető fémlitográfiai gyára színes kiállításával hívja fel a látogatók figyelmét. Őfelsége láthatóan meglepődött, mikor a Metallogobus kiállításán meglátta, hogy a nagy konzerv-, thea-, fénymáz-, olajgyárak csodás doboz-anyaga a belföldön készül. Hogy a legsikerültebb, művészi fémambalázs cikkeit ez a gyár termeli. A Metallogobus, mely modern új gyártást felépítette és termelését tisztesre fokozta, ezen a kiállításán a rézfűrdő kályhát is bemutatta, nagy elismerését érdemlően ki azoknak tökéletes berendezésével.

Aradi Textilgyár Rt. a romániai textilipar első komoly vállalata. Másfél évtizedes óriási fejlődését demonstrálja ez a kiállítás, mely szakértő megállapítással az Aradi Textilgyár termelésében a legmagasabb fejlődési nivót konstataálja. A gyár a textiltermelés összes jelentős ágait képviseli. Ugy kényes publikum és mint a tömegigények ellátására berendezett textilkereskedő az Aradi Textilgyárban üzleti áruanyagának oroszlanrészét megkaphatja. Meglepetően nagy hatást vált ki a gyár selyem- és vászongyártmányával. A nagy francia és német gyárak, melyek a szakmában a minőségi termelés csúcspan állanak, nem termelnek szebbet, jobbat, mint az Aradi Textil, mely gyárnak árai a világszerte árnál jóval alacsonyabbak. A gyár Románia finansiális életében is nagy jelentősége van, mert a horribilis importnak nagyrészt leépítette és a korábban nagy valutavesztésséggel számított importot helyettesíti nagyszerű gyártmányával. A kiállítás imponáns, színes és a szakértőknek is tanulságos. Őfelsége hosszan tartózkodott a cég kiállításánál, mely méltán az egész kiállítás legsikerültebb demonstrációja.

Különösen feltűnést keltett a bukaresti mintavásár megnyitásánál a Buhusi posztógyár kiállítása. Egy művésziességgel megtervezett és felépített földgömb körül vannak elhelyezve a Buhusi termékei, amelyek igazol-

ják, hogy a Buhusi a romániai textilgyárak között vezet. Sokáig az volt a vélemény, hogy ez a gyár kizárólag nehéz szöveteket gyárt, ma azonban megállapítható, hogy a háboru után eszközölt nagyszabású investíciók folytán a Buhusi teljesen modernizálta berendezését és termékei sikerrel veszik fel a versenyt a külföldi cikkekkel. A kiállítás látogatói a Buhusi által bemutatott szövetek között felismerik azokat az árukat, amelyeket belföldi és külföldi márkák alatt árusítanak szerte az országban.

A Schönberger és Grünstein Rt. aradi gyárában készült cikkek a hazai kötélgyártó ipar nagy fejlettségét igazolják. A vállalat amelynek Bukarestben, str. Coltei 24. szám alatt van fiókja, a mintavásáron transmissziós köteleket, speciális hevedereket állított ki, amelyek minőségben a külföldi márkákkal is tulszámnyalják. A cég zsák- és ponyváruival, továbbá szonyegkiállításával is általában feltűnést keltett. Őfelsége, a király a cég főnöke előtt a legmagasabb elismerését fejezte ki.

I. Muschong & Co. téglá- és cserépgyár Lugoj, amely az ország egyik vezető szakmái vállalata, izéles kiállításon mutatja be az általa termelt kitűnő minőségű téglá- és cserépkészítményeket, mint: hornyolt cserép, hódfarku cserép, francia gerincseprő, hollandiai fedél, kiskupás cserép, mennyezettégla, választégtégla, duplán presztéz téglá, kéménytégla, sejtégla, idomtégla. A bemutatott termékek kitűnő minőségűek még azok is meglepte, akik már régóta ismerik a cég gyártmányait.

Nagyvárad Hajdúszőlő- és Füstgyár, Rippner Farkas Oradea, a kiállítás nagy feltűnést keltezték ennek az évtizedek óta fennálló nagyvárad gyárnak a készítményei, amelyeket ugyancsak a Nagyváradon működő Celluloid-képgyárnak a készítményeivel együtt állította ki. A pavilon izéles elrendezése tökéletesen alkalmazkodik a kiállított cikkek minőségéhez és művészi kiviteléhez. A celluloidfűsűk, kefék, csatok, disztárgyak, dohányzókeszletek, szemüvegek és más használati tárgyak, a Celluloid-képgyár fogkeféi, amelyek Aida néven kerülnek forgalomba, a szakköröknek és a közönségnek igen nagy tetszésével találkozott. A gyár termékei felveszik a versenyt a külföldi hasonló cikkekkel és feleslegessé teszik az importot.

Dura S. A. Timisoara az ország első és legnagyobb elemgyára, a közismert zseblámpa-elemek kivül az összes galvan-elemeket előállítja. A hadsereg részére tábori telefonokhoz szükséges alkatrészeket a Dura gyár készíti és szállítja a Román Telefonársaságnak. A kiállítás nagy feltűnést keltezték a Dura-elemek. A Dura csillárgyára az ország legnagyobb ilyen üzeme és ugy bronzöntési nehéz csillárokat, mint más művészi kivitelű csillárokat hoz forgalomba. A Dura szállította a Fundatia Ferdinand Iasi, a Patriarchátus, a Palatul Justitiei Ploesti, a temesvári színház, a Casa Centrala és sok más köz- és magánintézmény csillárberendezését. A király a legnagyobb elismeréssel adozott a kiállított áruknak és érdeklődött, hogy szállít-e a vállalat a hadseregnek. Őfelsége körülbelül 10 percig tartózkodott a kiállítás eme legszebb pavilonjában.

A Terrasit különálló pavillonjában az építőanyagok legelőkeltebbjei foglalnak helyet. Maga a terrasitból épült pavilon 27 színből pompázik és nagy feltűnést keltett a látogatók ezrei előtt. A dícsőszentmártoni Herkules S. A. kiállítása a romániai kerámiai ipar dícsőségére válik. A király látogatása alkalmával hosszasan időzött a pavilon előtt és melegen gratulált Koch Richárd vezérigazgatónak.

A kiállítás vasipari részének egyik legnagyobb látványossága a szatmári Unió Vagongyár Rt. rendkívül izéles elrendezése és egyben monumentálisan is ható kiállítása. A gyár III. osztályu vasuti kocsiját és halszállító kocsiját állította ki a szentkivői gőz-, gáz-, valamint vízmaturálással szerelt. Az érdeklődők és szakemberek egyöntetű elismeréssel szemlélték a gyár kiállított fűrdőkályhát, melyek ugy kivitelben, mint praktikuság és tüzelőanyag megtakarítás szempontjából kiválóknak bizonyultak és a vásárlóközönség legszélesebb rétegeiben a legnagyobb népszerűségnek és keresetnek örvendenek. A hatalmas tempóban fejlődő és szakmai körökben nagy tekintélynek örvendő üzem Westing-House-fékkelt alkalmazza minden vonalon. Bemutatta a gyár fekete és galvanizált vascsöveit, valamint unjonnan felállított új hengerműveinek termékeit, vörös és sárgarézlemezeit, rudhuzal, kábel, cinklemez és más kitűnő gyártmányait. Örömmel állapítható meg, mint a belföldi ipar fejlődésének és jövőjének bizonyítéka, hogy az Unió vagongyár kicsiny kereteiből a legelsőidőben idő alatt nőtte ki magát az ország egyik legnagyobb arányu, tekintélyes üzemevé. Megbízhatósága, gyártmányainak kitűnősége, tartóssága és szolid üzleti dvel egyecspására meghódította és biztosította számára a piact, mely bizalmával biztosítja a tekintélyes üzem további fejlődését.

Az Unió Vagongyár mellett állított ki az ugyancsak a vagongyár érdekeltségébe tartozó Dac is, melynek gyártmányait, mint egyedülálló minőséget, keresi a vásárlóközönség.

(Folytatása a 7-ik oldalon.)

CSÜTÖRTÖK

H

— Maniu Gy...
esonyból jelent...
nyolgyabbak biz...
ai az első pilla...
terelnők kényl...
ágyat őrizni. E...
tani bukaresti...
lyezett arra, h...
Temesváron vas...
ni Vincentiu B...
zeti mozgalmak...
fordulóját. Az...
volna, aki ebb...
ságu politikai...
Az ünnepséget...
zonytalan időre

— A Rotsch...
már bejárta...
Ma este mutat...
alkotást, amely...
mán készült. A...
Rotschildok pó...
zúknak köszön...
népi erkölcsi...
annak, hogy...
pénzüket nem...
ták, hanem a...
érdekében. A...
mutatkozik. A...
tet a Rotschild...
torai a világ b...
szerű és érde...
Karloff és Ghe...
emberábrázolá...

— Egy gár...
akarta robban...
lentik: Andr...
közrendőr let...
őrségnak Con...
bell őrmester...
lopódzott a v...
egy csomag...
gyujtószinor...
eszközök volt...
ellen tervezte...

— Gyengé...
rosszullét...
kozka, az eny...
„Ferenc Józ...
kőnyű szék...
szerez. Híre...
ismerés...
Ferenc József...
korban is...
anélkül, hogy...
kenne.

— Vérés...
„hiterista...
Berini értes...
véres ösztök...
tok és a hí...
Stuttgartban...
egy templo...
tartottak és...
templonokba...
téntek. Egy...
hogy Müller...
ni nem aka...
hívek nagy...
előtt és zaja...
Azonnal r...
puskatussal...

— A „Ne...
népszerű or...
szer önd: I...
urologusnál...
15 lej.

— Kérel...
hez. Egy sz...
nek a férje...
maradt hat...
a szerkesz...
zasztó ny...
oldást talál...
vénszékto...
tel arra, h...
semmi rem...
hez jusson...
Az árvasz...
miatt elu...
özvegysz...
kítve a k...
asszony, a...
tőlünk, n...
dül áll és...
kolozvári...
nek rajta...
jón. Kér...
hogy kü...
hogy ezt...
nyomorgó...
adomány...
az Uj Ke...
deni, ame...
csétlen öz...

HIREK

— Maniu Gyula még mindig beteg. Bada-
csenyből jelentik: Maniu Gyula hülése ko-
molyabbnak bizonyult, mint ahogyan orvo-
sai az első pillanában hitték. A volt minisz-
terelnök kénytelen még néhány napig az
ágyat őrizni. Emiatt kénytelen volt elhalasz-
tani bukaresti utját, holott Maniu súlyt he-
lyezett arra, hogy Titulescuval találkozzék.
Temesváron vasárnap terveztek megünnepel-
ni Vincențiu Babes, az erdélyi román aemi-
zeti mozgalmak egyik vezetője halálának év-
fordulóját. Az ünnepség szónoka Maniu lett
volna, aki ebből az alkalomból nagyfontos-
sági politikai kijelentések tételére készült.
Az ünnepséget Maniu betegsége miatt bi-
zonytalan időre elhalasztották.

— A Rotschild-film, amelynek híre már
már bejárta a világot, hozzánk is elérkezett.
Ma este mutatták be a Selectben a kiváló
alkotást, amely G. H. Westley darabja nyomán
készült. Szelleme a darabnak, hogy a
Rotschildok pozíciójukat nem annyira pénz-
üknek köszönhetik, mint inkább családi és
népi erkölceiknek: az összetartozásnak és
annak, hogy mint igazi, vérbeli zsidók a
pénzüket nem a háborúk megindítására ad-
ták, hanem a háborúk befejezésére: a béke
érdekében. A filmben ez nagyon plasztikusan
mutatkozik. A zsidó békeszellem ad önére-
tet a Rotschild-családnak, ezzel lettek dikta-
torai a világ börzseinek. A film kiállítása kor-
széri és érdekes, a szereplők játéka — Boris
Karloff és Gheorge Arliss — a legjobb, amit
emberábrázolásban elképzelni lehet.

— Egy gárdaörmester Roman mellett fel-
akarta robbantani a vonatot. Romanból je-
lentik: Andrei repülőgépvezető és Ungureanu
közrendőr letartóztatták és átadták a rend-
őrségnek Constantin Alinei első gárdaezred-
beli örömet, akit megleptek, amikor át-
lopódzott a vasútvonalon. Az örömetnél
egy csomagot találtak, amelyben dinamit,
gyújtósínor és más robbantáshoz szükséges
eszközök voltak. Azt hiszik, hogy a vasút
ellen tervezett merényletet.

— Gyengélkedés idején, különösen ha a
rosszullétet szorulás vagy keresztfájás fo-
kozza, az enyhe és igen kellemes természetes
„Ferenc József” keserűviz mindig puha,
könnyű székürülést és kielégítő emésztést
szerez. Híres nőorvosok a legnagyobb el-
ismerés hangján írják a valódi
Ferenc József vizről, mert ez a kritikus élet-
korban is hosszabb időn át alkalmazható
anélkül, hogy szerfelett kedvező hatása csök-
kenne.

— Véres összeütközések Németországban a
„hitlerista egyház” miatt. Prágából jelentik:
Berlini értesülések szerint Württembergben
véres összeütközések történtek a rohamcsapa-
tok és a hitlerista egyház ellenfelei között.
Stuttgartban a rohamcsapatok benyomultak
egy templomba, ahol éppen istentiszteletet
tartottak és kikérgették a hívőket. Más
templomokban is hasonló összetűzések tör-
téntek. Egy kisebb városkában arra a hírre,
hogy Müller püspök felebbvalóságát elismer-
ni nem akaró papot elmozdítják helyéről, a
hívek nagy számban gyűltek össze a paplak
előtt és zajosan tüntettek az intézkedés ellen.
Azonnal rohamosztagok jelentek meg és
puskattal szétosztatták a tömeget.

— A „Nemibetegségek és a házasság”
népszerű orvosi közlemény. Megrendelhető a
szerzőnél: Dr. Gergely József börtöngyógyász-
urologusnál Targu-Mures, Calarasilor 14. Ara
10 lej.

— Kérem a kolozsvári zsidó közönség-
hez. Egy szegény özvegy zsidó asszony, a ki-
nének a férje nemrégiben halt meg és egyedül
maradt hat gyermekével, jött be ma délelőtt
a szerkesztőségbe és elmondta, hogy dor-
zasztó nyomorúságának úgy gondolt meg-
oldást találni, hogy elment a kolozsvári tör-
vényesektől kérni, hogy gyermekeit, tekintet-
tel arra, hogy minden támasz nélkül áll és
semmi reménye sincs, hogy valahonnan pénz
hez jusson, az árvaszék vegye gondozásba.
Az árvaszéki hivatal a kérelmet formai okok
miatt elutasította. Most a szerencsétlen
özvegyasszony a legnagyobb nyomorban van
kitéve a közelgő téli hónapokban. Az özvegy-
asszony, aki nevének titoktartását kérte
tőlünk, nincs kihez forduljon, teljesen egye-
dül áll és legutolsó kétségbeesésében fordul
a kolozsvári zsidó közönséghez, hogy segítsen
nek rajta könyöradományokkal és ne enged-
jék, hogy hat gyermekével együtt elpusztul-
jon. Kérésének ime eleget teszünk azzal,
hogy külön felkérjük a zsidó közönséget,
hogy ezt a szegény özvegy, hatgyermekes,
nyomorgó családot természetbeni vagy pénz-
adományokkal támogassák. Az adományokat
az Uj Kelet szerkesztőségéhez kérjük bekü-
ldeni, amely azt továbbítani fogja a szeren-
csétlen özvegyasszonynak.

FIGYELEM!

12 lejtő 10 UNIREA cigarettát
kaphat szép dobozba csomag-
olva. AZ UNIREA CIGARETTÁK
nikotinmentesítve vannak, szo-
poka nélkülük, alakjuk nagy-
ra és elegáns. AZ UNIREA CIGA-
RETTÁK megőrzik illatukat és
egyesítik magukban a legfinom-
abb cigaretták ízét és aró-
máját, amellyel, hogy
NIKOTINMENTESEK.

UNIREA

SZIVJON UNIREA CIGARETTÁT!!

— Reitter Lunka előadása a Salom Klub-
ban. Péntek délután Kolozsvárra érkezik
Reitter Lunka, az erdélyi Wizo ügyvezetője,
aki szombat este pontosan 9 órai kezdettel
előadást tart palesztinai élményeiről. Reitter
Lunka előadása iránt rendkívül élénk ér-
deklődés nyilvánul meg.

— Orvosi hír. Prof. dr. Veress Ferenc haza
érkezett és rendeléseit bőr- és nemibeteg-
ek, valamint urológiai és kozmetikai betegeknek
újbol megkezdte. Rendel 10-től fél 2-ig és
délután 4-től 6-ig Str. Iorga (Jókai u.) 5. sz.
alatt.

Válási ok

Északamerika egyik államában a polgári
bírósgok előtt olyan esemény történt, amely
a maga rendkívüliségében precedens nélkül
áll még ebben az excentrikus dolgokhoz any-
nyira hozzászokott államban is.

Alig hat hónapos házasság után egy Joel
Carding nevű fiatal rajzoló, aki egy, a város
Környékén levő üzemből van alkalmazásban,
vállalóként indított felesége ellen. Ebben nem
volna még semmi különös. Minden nős ember
nek jogában áll elválni feleségétől, mint
ahogyan az emberek azért válnak, mert meg-
nősültek.

Az ügy akkor kezdett érdekes lenni, mi-
dön a válokokat felolvasták.

Ugy látszik, hogy az ifju Carding aszony
szokványos selyemharisnyákat viselt, férjé-
nek kifejezett kívánsága ellenére, aki ra-
gaszkodott ahhoz, hogy neje csak természetes
selyemből készült harisnyát viseljen.

A tárgyalás során a férj bebizonyította,
hogy felesége nem akarta teljesíteni kíván-
ságát és bebizonyította ugyanakkor, hogy
éppen gyakorlati szempontból a természetes

— Kommunista per a kolozsvári hadbíró-
ságon. Az ostromállapot óta, amikor is az
államellenes perek a hadbírósg elé kerül-
nek, alig mulik el hét, hogy a hadbírósgai
vádlottak padján ne üljön kommunista pro-
paganda miatt perbe fogott vádlott. Tegnap
öt husz éven aluli vádlott állott a hadbíró-
ságot előtt, akiket ez év augusztus eisején tar-
toztattak le, mert kommunista propagandát
fejtettek ki Váradon és a közeli falvakban. A
lakásukon tartott házkutatáskor pedig nagy-
menységű vörössegély bélyeget találtak ná-
luk. A vádlottak között három leány van és
két fiu. Kihallgatásukkor nem ismerték be a
terhükre rótt vádat, hanem kijelentették,
hogy a rendőrségen erőszakkal iratták alá
velük a beismert vallomást. Negulescu
ügyész a Märzescu—Mironescu-törvény al-
apján kért súlyos ítéletet a vádlottakra. Az öt
vádlott védelmét dr. Törökfalvi és dr. Boér
látták el. Rövid tanácskozás után a bíróság
Wacksenekel Józsefet in contumaciam ötvi
börtönrre ítélte, míg a jelenlevő vádlottak
közül Schwartz Irént két évre, Antal Hjal-
márt két évre, Lefkovic Magdát három hó-
napra, Engler Ellát három hónapra és
Schwartz Lászlót hat hónapra ítélte. A vád-
lottak fellebbeztek.

— Eljegyzés. Simon Ica és Goldmann
Gyula Satumare jegyesek. (Minden külön ér-
tesítés helyett.)

selyem — figyelembevétel, hogy csak a ter-
mészetes selyem jelenti az igazi selymet —
finomságával és tartósságával nyilvánvaló
megtakarítást hoz. Az a tény, hogy az asz-
szony nem volt hajlandó ezt tekintébe venni,
megbocsáthatatlan makacsságról és rossza-
ságra hajló jellemről tesz tanúságot.

A bíróság a férjnek adott igazat és már-
már azon a ponton volt, hogy ítéletet hird-
essen, midőn az asszony, a férj érvelésének
hatása alatt, kijelentette, belátja, hogy csak-
ugyan a természetes selyem az értékebb.
Hogy eddig férje kívánságával ellentétben
megsem használta, az csak makacosságának
következménye volt, amit őszintén sajnál.

A per ilymódon gyöngédségekkel teli ki-
békülés közepette ért véget.

Ebből az alkalomból meg kell mondanunk,
hogy természetes selyemből készült, elegáns,
finom és tartós harisnyákat már nálunk is
produkál egy gyár, amelyről lapunk holnapi
számában közelebbi részleteket fogunk kö-
zölni.

A romániai nagyipar seregszemléje

(Hatodik oldali cikkünk folytatása)

Az ország fejlődő textiliparának egyik
reprezentánsa volt a kiállításon a Gyapju-
ipar Rt. Temesvár pavilonja. A gyönyörű ki-
állítású pavillon állandó látványossága volt a
kiállításnak és hatalmas tömegeket vonzott
maga köré. A Gyapjuipar Rt. a jövő évben
harmincéves fennállását ünnepli, tehát nem-
csak a legnagyobb, hanem a legregébb textil-
üzemeinket képviseli. A gyár modern üzemei-
nek legkötőbb és legszebb meiteiket kép-
viselte a kiállítás. Gyönyörűen mintázott
kamarnszövetek, legfinomabb gyapjuter-
mek, elegáns selyemkelmék, kiváló minőségű
tartós kötöttáru, selyemszövetek, gyűrődés-
mentes pamutszövetek, mind eklátás bizo-
nyítékai annak, hogy a vásárlóközönség nem
ok nélkül részesíti ezeket a gyártmányokat
előnyben a drágább, de minőségben nem jobb
külföldi áruval szemben.

A Gyapjuipar Rt. gyártmányai minőségük-
nél és oltsó árakkal fogva országos nép-
szerűségnek örvendenek. Szövetek tartós-
sága, selyemáruinak eleganciája, pamut-
szövetek és kötöttáruinak kiváló minősége
a legnagyobb népszerűséget biztosítják a
hatalmas tempóban fejlődő nagy üzemek,
mely az ország legelső gyárainak sorában
áll. A Bánság legnagyobb üzeme a Gyapju-
ipar Rt. Üzemeiben állandóan 2000 munkást
foglalkoztat. A temesvári nagyüzemben 4500
kangarnorsó, 400 Streicharn-orsó, festő- és
mosóüzem, 450 harisnyakötőgép és a leg-
modernebb gépek egész légiója ontja na-
ponta a legkötőbb minőségű árut, mely
mind az ország fejlődő textiliparának diada-
lát hirdeti.

A gyönyörű kiállítású pavillon előtt nosz-
szu ideig időzött Károly király öfelsége és
Miron patriarcha, akik elragadtatással nyil-
latkoztak a gyár áruiról, a szemet meg-
nyerő, szépen és angoloz izléssel mintázott
szövetekről és az elegáns selymekről.

Október 20-án, a Regál kávéházban lesz a Haggibbor műsoros táncestélye

Cluj-Kolozsvár, október 10. (Az Uj Ke-
let tudósítójától.) Kolozsvár zsidó fiatal-
sága érthető érdeklődéssel várja a Hag-
gibbor műsoros táncestélyét, mert immár
tradíció, hogy a zsidó sportegyesület ren-
dezvényei mindenkor a legtéljesebb siker
és a legjobb hangulat jegyében zajlanak
le. A 13-ra tervezett estély azonban köze-
bejött akadályok miatt halasztást szenved
amennyiben azt 20-án, szombaton este
és azt nem az iparkamarában, hanem a
Regál kávéházban rendezik meg, amelynek
alkalmasabb beosztása és fővárosi mintára
berendezett bárterme jobban fekszik a
műsoros-est tervének.

Az estély műsorát illetőleg, az elhalasz-
tás ugyancsak előnyös változtatást tesz
lehetővé, minthogy az lényegesen ki lesz
bővítve és lehetővé vált komolyabb műsor-
számok beállítása, amelyek betanulása
hosszabb időt igényelt. Természetesen az
estélyen változatlanul lesz tombola, (mely-
nek értékes tárgyai nagy meglepetésre
tarthatnak számot), szépségverseny és
táncverseny.

A rendezőség már megkezdte a tisztelet-
jegyek széthordását. Nem lehet kétséges,
hogy minden zsidó család zszívesen váltja
meg jegyét, mert attól eltekintve, hogy a
zsidó sportegyesület egyik szakosztályá-
nak működési lehetőségét mozditja elő, de
egy olyan estélyen vehet részt, amely nívó
és hangulat tekintetében az eddigieket jó-
val felül fogja mulni.

— Rövid hírek mindenünnen. Kairóból je-
lentik: Római és berlini orvosprofesszort hi-
vattak a nagybeteg Fuad egyiptomi király
betegágyához. — Október 18-án összeül Pá-
rizsban a nemzetközi klingeongyémnyet elő-
készítő bizottság. — Washingtonban a nemzet-
közi légügyi kongresszuson Hull amerikai
külgügyi államtitkár mondott beszédet. —
Tárgyalások vannak folyamatosan az ausz-
triai februári lázadás óta fogvatartott 41 szo-
ciáldemokrata szabadelábra helyezeséről.

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye.

A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy
zsidó torador hősi élete és halála. —
Toledo, a spanyol zsidóság fellegvára.
Falanderregény a könyvpiac szenzációja
jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megren-
delhető az Uj Kelet könyvostálya útján.
Videki képviselők kerestek.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Szombaton temetik Barthout

(Ötödik oldali cikkünk folytatása)

tagja, Erdély, Beszarábia és Bukovina egy-egy delegátusának kíséretében, az ország és a kormány képviselőitől megjelölt Louis Barthou temetési szertartásán. Egy falusiakból álló küldöttség egy, román földdel telt urnát fog magával vinni és elhelyezni Románia diszpolgárának és országunk nagy barátjának sírján.

Sándor jugoszláv király halálának alkalmaival a kisanant sajtó román nemzeti bizottsága szerda délután hat órakor gyászülést tartott.

Bebalzsamozták a holttesteket

Marseille, október 10. (Rador.) Herriot és Tardieu tárcanélküli miniszterek szintén Marseillebe érkeztek. A köztársasági elnök könnyes szemekkel fejezte ki részvétét Jetics jugoszláv külügyminiszternek, aki ugyan csak Sándor király kíséréi között volt, de aki sértetlenül került ki a merényletből. A prefektúra épületében hatalmas katalfalkot építettek fel s arra helyezték Sándor király és Barthou kihűlt tetemét.

Párizsból érkezett speciálisták a délelőtti folyamán mindkét holttestet bebalzsamozták.

Marioara királyné a szomszédos szobában szakadatlanul zokog és imádkozik. Társaságát csak az öt párizsi utjára elkísérő udvarhölgyek képezik.

Lebrun köztársasági elnök Tardieu és Herriot kíséretében meglátogatta Marioara királynét, akinek a francia köztársaság nevében részvétét fejezte ki.

Szerdán délután 4 órakor Sándor király bebalzsamozott holttestét autóval a kikötőbe szállították, majd a Dubrovnik hadihajó fedélzetére vitték.

A szerb hajót, amely a tragikus végű király holttestét visszaviszi hazájába, két cirkáló és egy egész torpedónaszádraj kíséri. Ugyancsak a Dubrovnikkal mennek Jugoszlávia Petain marsall, francia hadügyminiszter és Pietri tengerészeti miniszter, akik Franciaországot Sándor király belgrádi temetésén képviselni fogják.

Szombaton temetik Barthout

Este hét órakor Marioara királyné Lebrun köztársasági elnök kíséretében Párizsba utazott. Az özvegy királyné a francia fővárosban találkozik tizenégy éves fiával, akit az eatori iskola padjai mellett II. Péter néven Jugoszlávia trónjára szölitottak az események. Hét óra 10 perckor külön vonat vitte Párizsba Barthou külügyminiszter holttestét. A minisztertanács határozata értelmében Barthout szombaton temetik el Párizsban a francia nemzet halottjaként.

Hitler a felelős

Párizs, október 10. (Rador.) Az Echo de Parisban Ferninax megkapó és feltűnést keltő cikke kommentálja a merényletet.

A neves francia publicista a sorok között a hitierista Németországot okolja az elmúlt esztendő véres eseményeiért, a következőket írva:

Vajjon az október 9-i büntény egyéni bosszu műve vagy pedig azokra az obskurus, de könnyen meghatározható erőkre kell gondoljunk, amelyek egy év óta szakadatlanul vérel feekendezik be a világot? Duca román és Dollfuss osztrák miniszterelnökök meggyilkolása után a marseillei büntény teljessé teszik a sorozatot. A francia diplomáciát, a francia hadsereget, a kisanantot és Jugoszláviát egyszerre célozta meg a merénylet. Egyszerű játéka ez a véletlennek, avagy nem-e kell ebben szimbólumot látni? Egy világos: nem élünk többé az egyszerű diplomáciai tárgyalások korszakában. A tárgyaló felek olyan asztal körül ülnek, amelyet vörösrre fest az ártatlanul kiontott vér. Az erőszakosság polgárjogot nyert a hosszú merényletek során.

Az elsőket Németországban követték el és azóta számuk folyton nő; emlékezzünk csak a június 30-i hekatombákra. Vajjon nem-e kell joggal tartani attól, hogy a léleknek az erőszakosságra való ránevelése a legnagyobb erőszakban, a háboruban fog kuimimálni? Hasonló értelemben írnak a többi francia lapok is.

Belgrád, október 10. A Vreme, a szerb kormány hivatalos lapja, a jugoszláv történelem legnagyobb hőseként állítja be Sándor királyt. Franciaországi utja betetőzése volt történelmi missziójának, utolsó diadala volt, amely körül halála a halhatatlanság dicsőny koszoruját és a mártír-aureolját szövi.

Bucaresti-Bukarest, október 10. A mai mi-

nisztertanács még nem hozott végleges határozatot Romániának a párizsi és belgrádi temetéseken való képviseltetése ügyében. Annyi bizonyosnak látszik, hogy sem Károly király, sem Tatarescu miniszterelnök nem mennek a belgrádi temetésre.

Moszkva részvéte

Moszkva, október 10. (Rador.) Barthou halálának híre szovjetkörökben mély részvétet váltott ki. Litvinov még az éjjel folyamán megbizta Rubelint, a külügyminisztérium politikai osztályának vezetőjét, hogy tolmácsolja a francia követtel szemben Szovjetország őszinte részvétét Barthou halála fölött.

Titulescu egynapi pihenőt tart, hogy a megrázkódtatást kiheverje

Bucaresti, október 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Savel Radulescu a következő hivatalos közleményt adta a sajtónak:

Még az október 8-i tárgyalások alapján megegyezés jött létre Tatarescu és Titulescu között. Titulescu végleges választ szerdára ígerte. A történetek következtében azonban Titulescu kedvező választ adott még tegnap este és az éjjel folyamán le is tette az esküt.

Titulescu a mai nap még Szinajában marad, ahol találkozik Mihalacheval. A külügyminisztert rndkívül megrázkódtatotték az események, úgy hogy egy napig hinenni kíván és csak azután kezdi meg újból tevékenységét. Ma este vagy holnap reggel fogja elhagyni Szinaját. Savel Radulescu külügyi alminiszter már Bukarestbe indult, hogy a szükséges intézkedéseket már megtegye.

Letartóztatták Azzana volt miniszterelnököt, a spanyol ellenkormány fejét

Még folynak a harcok országszerte, de a kormány állítólag ura a helyzetnek. A kortez ülésre ült össze, amelyen megszavazták a fegyverrejtegetés ellen szóló törvényjavaslatot. A kormány nem fog erőiesen eljárni a lázadókkal szemben

Madrid, október 10. (Rador.) A legújabb spanyolországi kormányjelentések egyáltalában nem igazolják azt a tegnap este elterjedt hirt, melyet egyes sajtóügynökségek röpitettek világgá, hogy Madridban a munkásságnak sikerült a hatalmat megragadnia és kikiáltani a proletár-diktatúrát.

Ebből mindössze annyi látszik igaznak, hogy Granollera városban a lázadók megszállták a városházát, mire a katonaság bombázni kezdte az épületet. A lázadók erre egy templomba menekültek, majd megadták magukat. Bilbaóban a városháza előtt összpontosított csapatok meghúították a lázadók kíséreltét. Tegnap este Sansebastian munkásnegyedében még ütközet folyt a felkelők és a kormánycsapatok között. Eddig hat halottja és negyven sebesültje van a feléledt harcoknak. Kordovában és Bilbaóban is halálos áldozatokat követeltek az újabb összecsapások.

Barcelónai jelentés szerint, Azzana volt miniszterelnököt, az ellenkormány fejét sikerült letartóztatni.

Barcelónában tegnap este az élet már normális képet mutatott, a színházak és mozgók egy óráig voltak nyitva.

Oviedóba nagy erősítéseket küldtek. A kormány jelentése szerint, a város elfoglalásával az egész forradalmi mozgalom lik-

vidálva lesz. Spanyolország többi részében a helyzet nyugodtabb. Még összeitkőzések vannak ugyan, de a kormány a helyzet urának látszik.

Spanyolországi politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy

a köztársasági kormány méltányosnak fog mutatkozni a lázadókkal szemben és a sotrják elfojtása nem fog túlságosan szigorú eszközökkel történni.

Tegnap délután egyébként megnyílt a spanyol cortez ülése. A parlament palotáját katonaság és tankok őrizték. A bejövőket szigorú motozásnak vetették alá. Az ülésen a kormány tagjait melegen ünnepele. Vita nélkül szavazták meg a fegyverrejtegetés elleni törvényt, majd Gil Robles képviselő határozati javaslatot terjesztett be, amelyben kéri a parlament ülésének felfüggesztését, míg a helyzet normálissá válik.

A kortez ülésén a munkás-baloldal képviselője nem jelent meg. A katolikus néppárt vezére bizalmát nyilvánította a kormány iránt.

Madrid, október 10. A Rador jelentése szerint Asturiában valóságos hadműveletek utján igyekeznek a felkelést elfojtani. Haterer katona vonult fel három oszlopban, tüzérséggel és repülőgépekkel megerősítve és a kormány reméli, hogy ezuton sikerülni fog bekeríteni az asturiai bányászok centrumát.

tartanak diszorséget.

Megilletődött atmoszférába a jugoszláv és a francia himnusz hangjai mellett rakták hajóra Sándor király holttestét és délután fél 6 órakor a hajó felszedte hongonyát és kivezett a jugoszláv vizek felé.

Két büntársa volt a merénylőnek

Marseilles, október 10. A rendőrség megállapította, hogy a merénylőnek két büntársa volt, akik a szállodában Kramer és Chany néven voltak bejelentve. Mindketten megszöktek.

Zágráb, október 10. A zágrábi rendőrség letartóztatta Radics Pált, a három évvel ezelőtti meggyilkolt horvát parasztpárti vezér fiát.

A nagyváradi törvényszék megsemmisítette a Löble szeszgyárák sokmillióes feketeszesz birságát

A törvényszék előtt dr. Fischer Divadar képviselte a szeszgyárákat

Oradea-Nagyvárad, október 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Közismert annak a 961 millió lei pénzbírságnak a nagyváradi bíróságok előtt két év óta húzódó ügye, melyet a „Triton Rt.” szeszipari vállalat által állítólag forgalomba hozott óriási mennyiségű feketeszesz elvont adójának hatszorosát kitevő összegként vetett ki a Szeszmonopol vezérigazgatósága az üzelmekben állítólagosan részes társaságokra és egyénekre. A szóbanforgó pénzbírságban elmarasztalt „Löble H. Rt.” és „Dr. Löble László Rt.” cégeket ipari és egy borszeszgyáruk végleges bezárására is megbüntette a Szeszmonopol vezérigazgatósága. A múlt héten a nagyváradi törvényszék IV. szekciója újra tárgyalta az ügyet, amikor is dr. Fischer Tivadar kolozsvári ügyvéd a két cég fellebbezésének külön tárgyalását kérte. A törvényszék elfogadta Fischer Tivadar dr. érvelését és a kérelnék helyt adott, majd pecig két napig tartó tárgyalás után, melynek során neves összecsapásokra került a sor és izgalmas viták zajlottak le védő és a Szeszmonopol vezérigazgatóság képviselő állami ügyvéd között, nyolc napra elhalasztotta a határozat kihirdetését.

Szerdán a városszerte nagy érdeklődéssel várt ítélet kihirdetése megtörtént. A törvényszék elfogadta a védőnek azt az álláspontját, hogy a két szeszgyártulajdonost a Párligras és Anghel pénzügyi főtisztviselők által fölvetett kihágási jegyzőkönyvben megállapított üzelmekért, ha valóban megtörténtek volna is, felelősség nem terheli, fellebbezéseiknek helyt adott és a Szeszmonopol vezérigazgatósága által hozott marasztaló határozatnak reájuk vonatkozó részét megsemmisítette. Jogászi körökben, ahol az ítélet nagy port vert fel, kíváncsian várják az ügy további fejleményeit.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása CnJ, Strada Baron L. Pop 18. Telefon: 9-77.

Cenzurat

CAPITOL premier mozgó

» Mesél a Bécsi erdő » M A a legnagyobb premier világláger!

Strauss zene!

Főszereplők: MAGDA SCHNEIDER, WOLF ALBACH RETTI, LEO SLEZAK, GEORG ALEXANDER

Bécs, Bukarest és Budapest világsikert aratott műsora!

Műsor előtt: Világhíradó

Taxa postală
plătite în nun
No. 224713/92

10. Telefon: 9
Havonta 110,
évre 600, egé
földre: Havon
félévre 12, egé
detések díjsza
KELET az e
dóság egytelle
Cikkeink után
rás megjelöl

Nem ho
külügym

Október

Párizs, ok
rendőrség ór
a marseillei
mozására. A
állapításra
amelynek a
száma meg
akiknek vez
neve: „Bels
zet” (ORIM
oszlatta fel
tartása érd
A marseil
nap este tí
rizs nagy t
ség és néh
akartak t
komolyabb
Ennek e
ják a fran
kat, hangoz
Sándor
tészke

Ebben a v
pellációt n
Matin azt
nak kötele
lehetetlen
nali elbocs
alkalmazni
Petit Jour
hogy retor

A merén
lament fol
hető. A k
marseillei
vélemény
kockára a
totta vég
Politika
talános ve
saképpen
vezni.

Az első
válnia,

Az új kor
ne a mi
miniszter
lag az e
kitéve,
mondania
tárcára
névét ko
szinüleg
kormány
egyes k
hogy tel
ügyi vál